



GÖTEBORGS UNIVERSITET

Det här verket har digitaliserats i ett samarbete mellan Litteraturbanken och universitetsbiblioteken i Göteborg, Lund, Umeå och Uppsala.

Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den tolkade texten kan innehålla fel.

Därför bör du visuellt jämföra den tolkade texten med de scannade bilderna för att avgöra vad som är riktigt.

Om du anser dig ha upphovsrätt till detta material, ber vi dig vänligen kontakta Göteborgs universitetsbibliotek.

The digitisation of this work is a collaboration between The Literature Bank and the university libraries in Gothenburg, Lund, Umeå and Uppsala.

All printed text is OCR processed into machine readable text. This means that you can search the document and copy its text. Older documents with print in poor condition can be hard to process and may contain errors. Compare the interpreted text visually to the scanned image to determine what is correct.

If you believe you own the copyright to this work, please contact the Gothenburg University Library.



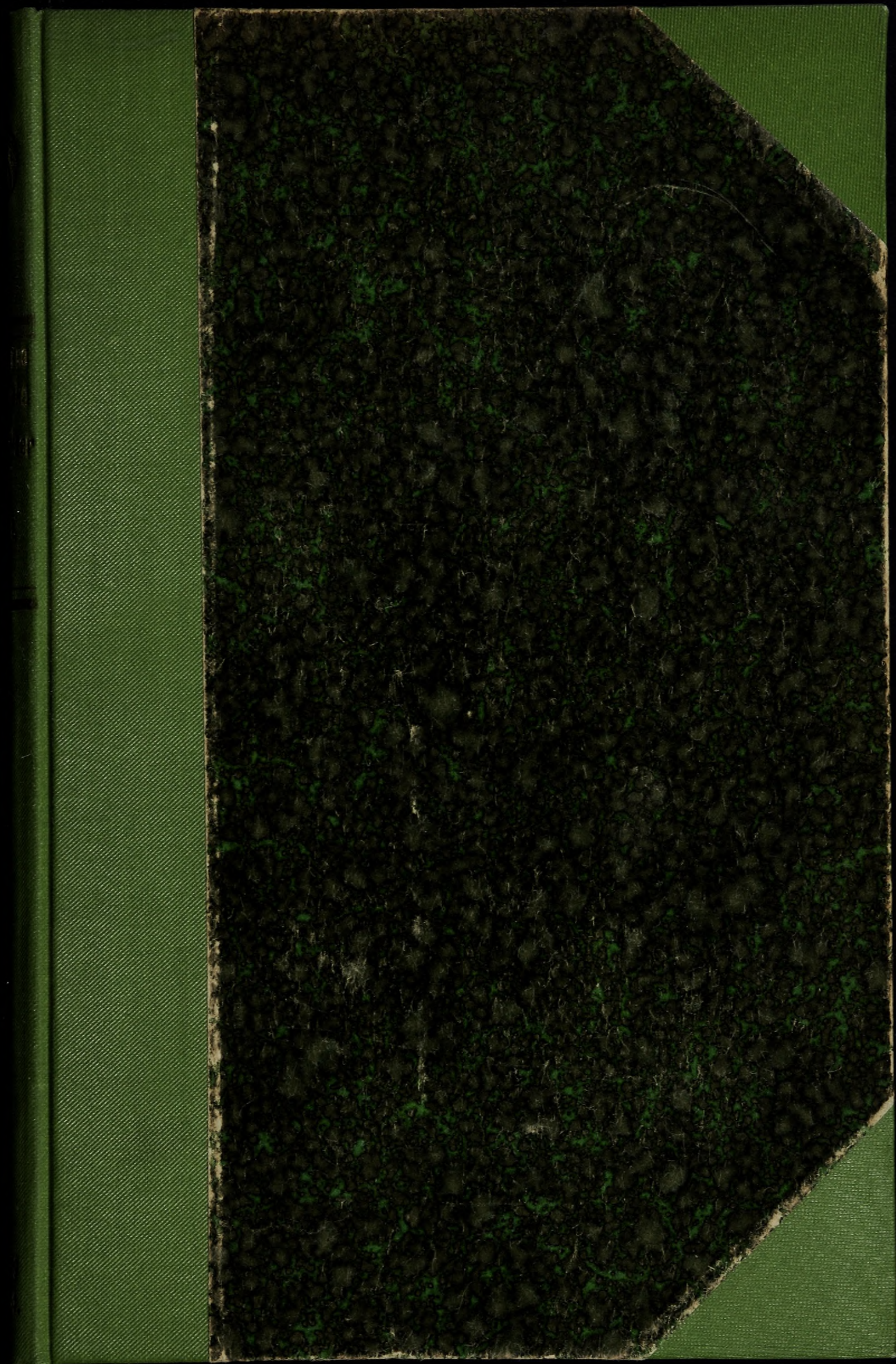
GÖTEBORGS
UNIVERSITET



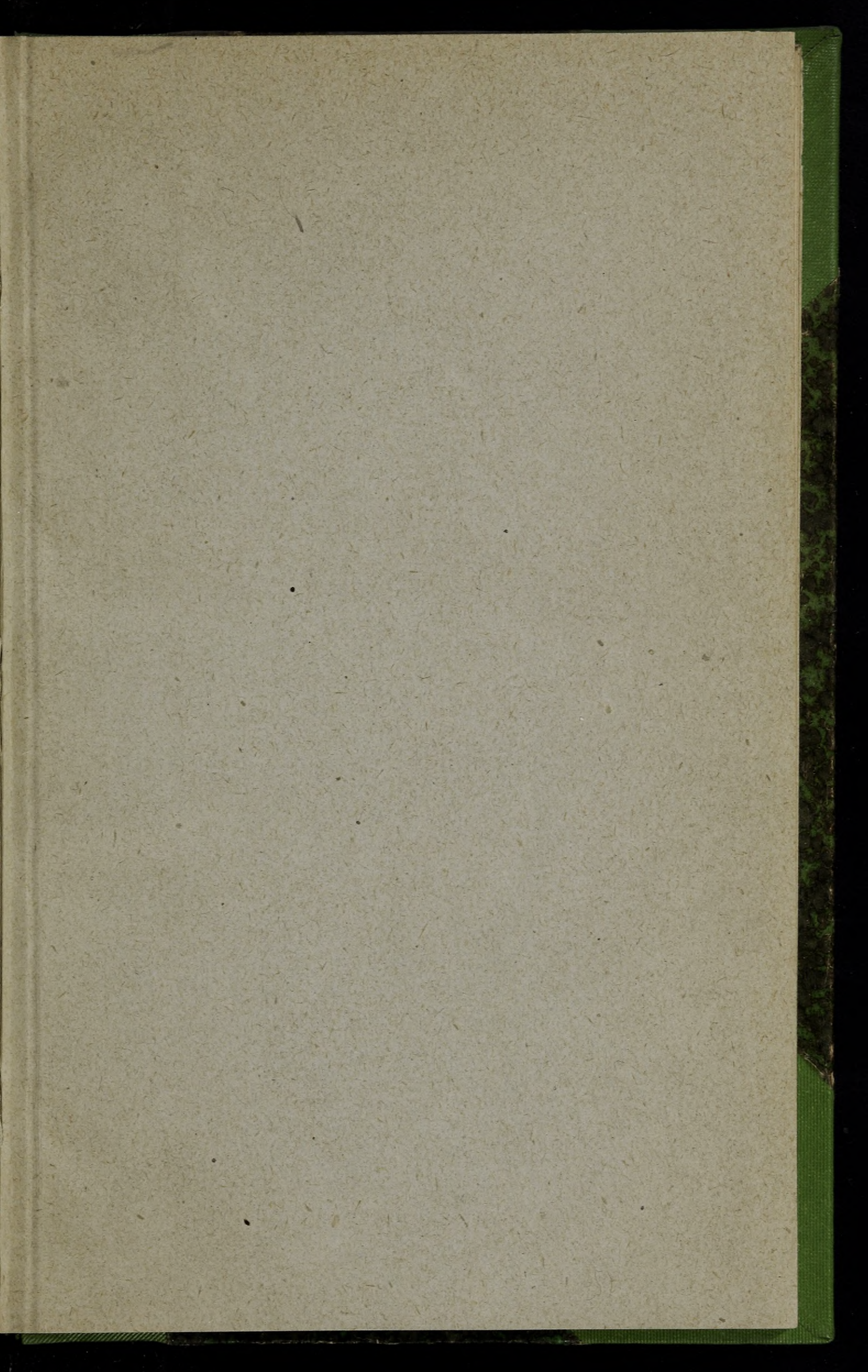
LUNDS
UNIVERSITET

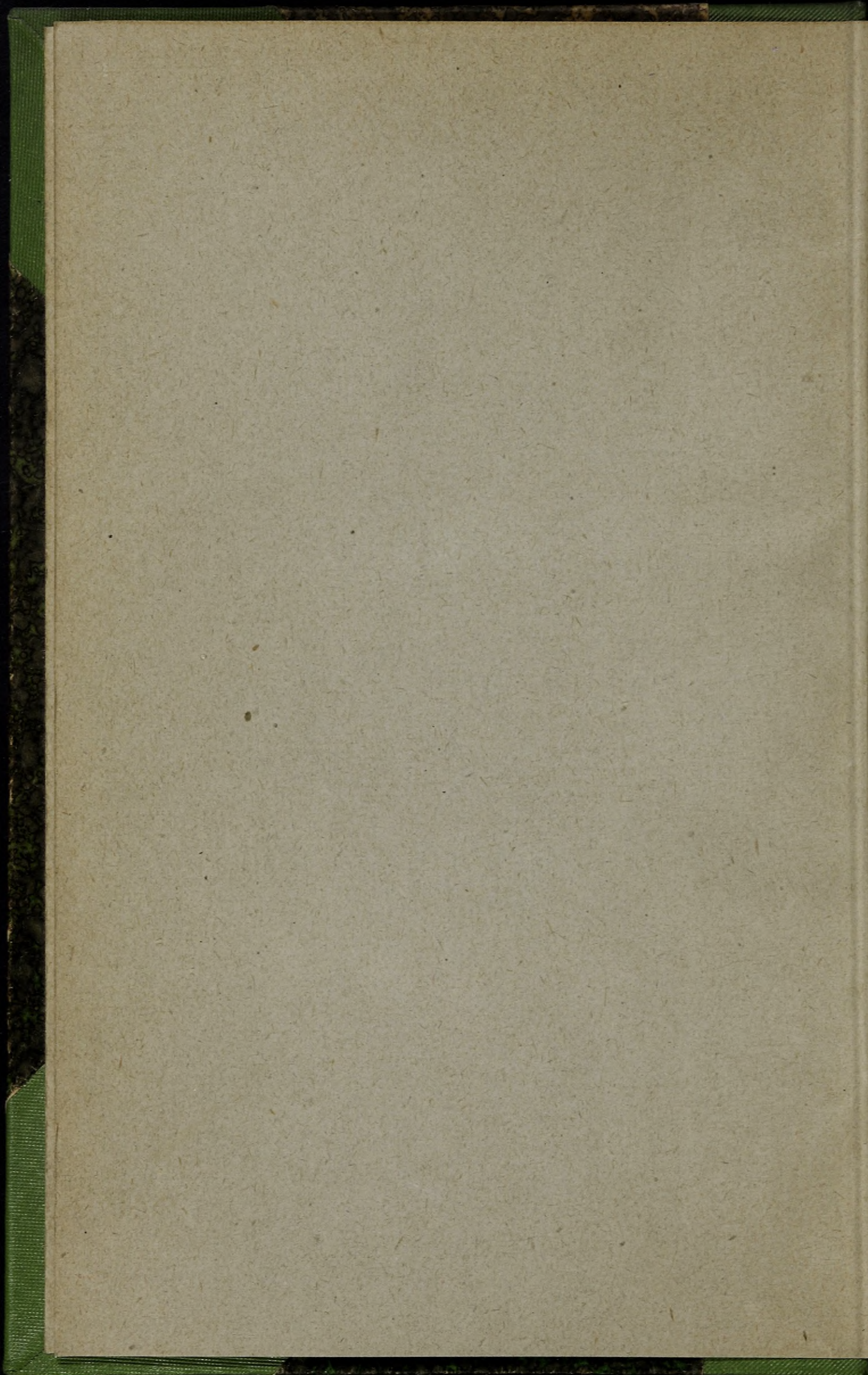


UPPSALA
UNIVERSITET



Viii.
Sr.





HISTORISKA BERÄTTELSE

FÖR FOLKET.

I.



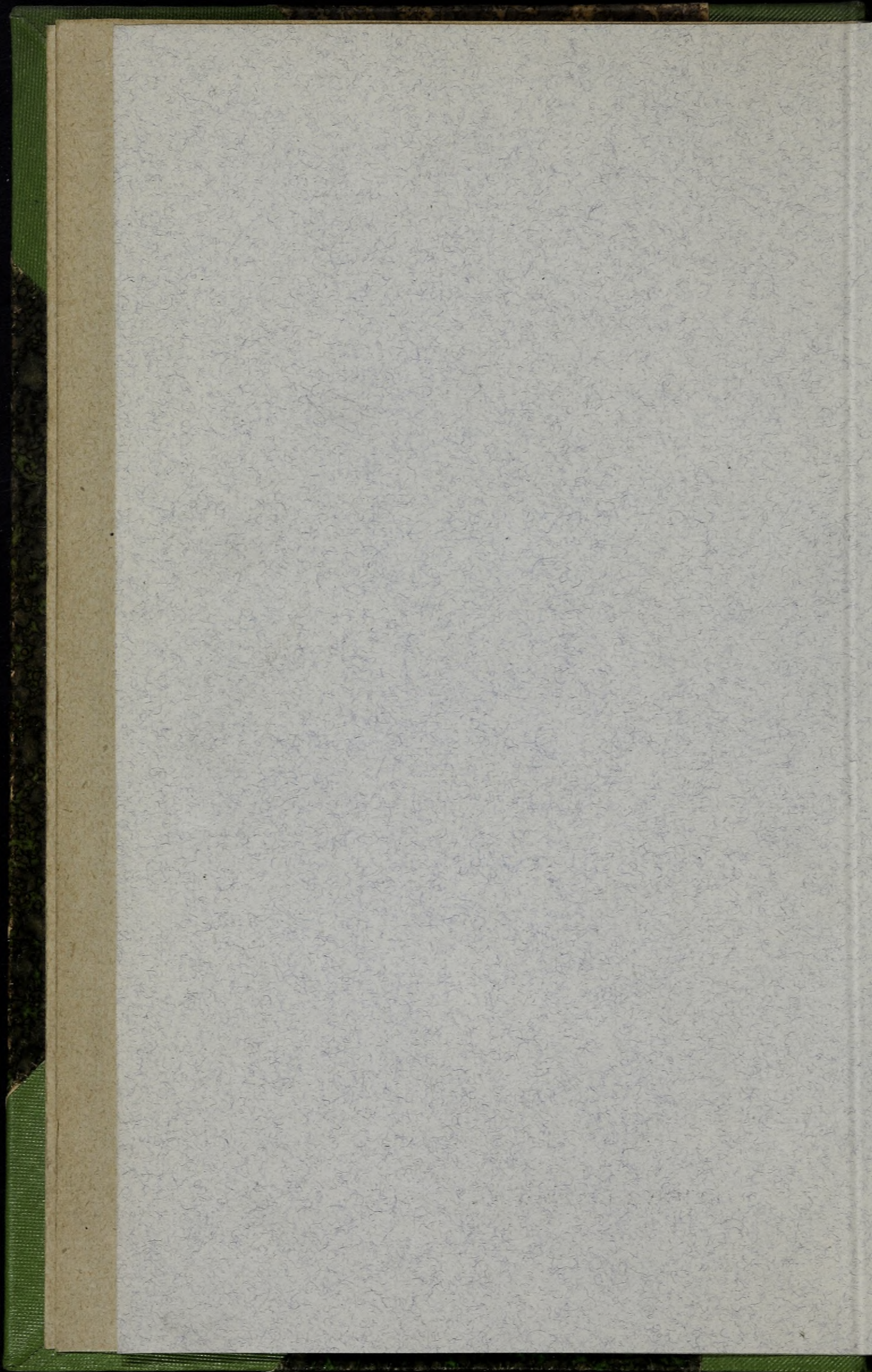
AF

(ERIK EJEGOD.)

STOCKHOLM.

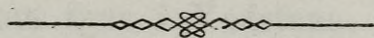
OSCAR L. LAMMS FÖRLAG

Pris: 0,25 öre.



HISTORISKA BERÄTTELSE

FÖR FOLKET.



I.

KUNG GUSTAF OCH SILFVERSKON

AF

ERIK EJEGOD. [pseud.]

Granberg, L. S., g. Skensholm



STOCKHOLM
OSCAR L. LAMMS FÖRLAG.

HISTORISKA BERÄTTELSE

FÖR FOLKET

I

KONG GUSTAF OCH SIVILISER

ERIK LARSON

Norrköping 1883, M. W. Wallberg & Comp. Boktryckeri.

Den välaktade köpmannen Liss Larsson hade icke allenast det vackraste hus, som fans i Vadstena, från ofvan till nedan prydt med glasfönster och färgadt i den grannaste röda färg, han hade också det vackraste kontoret, den vackraste boden och den fagraste dottern. Dock må det sägas så gerna först som sist, att af alla sina skatter satte han flickan högst.

Medan hon växte upp kallades hon "hummelstören"; men så stannade hon i växten just lagom. De magra armarna fingo kött på benen, och det lilla tunna ansigtet fick inom kort den vackraste ovala form man kunde se.

"Tänk, Liss Larssons Lena artar sig till folk!" sade barberar-hustrun till bagerskan.

"Aldrig kommer hon att se något ut!" svarade den senare med en knyck på nacken. "Men det måtte väl finnas rättvisa i verlden; och farsgubben hennes har fått så mycket annat godt, att skönheten gerna kan tillfalla annat folks barn, kan jag tänka."

Nu förhöll det sig så, att barberar-hustrun hade två döttrar, som begge voro finhylda som modern, men äfven rödhåriga, som hon.

"Det har nog syster rätt uti," inföll bagarmor, och är det fråga om jemförelser, så inte tänker jag sticka under stolen med hvad jag tycker."

"Kan man sätta sina fötter under eget bord, har man också rätt att tänka hvad man vill!" genmälde den förra. "Inte skall jag säga något ondt om jäntan. Hvad kan man mer begära af den som aldrig haft någon mor!"

"Det är visst något som syster syftar på?"

"Jag säger intet jag!"

"Men tänker så mycket mer."

"Det kan ingen hindra."

"Nej, det förstås!... hon är då för resten bara barnet, fast hon rännt upp!"

"Fylda sexton år, det måtte jag veta, som var med när hon föddes."

"Nå men det är väl aldrig möjligt."

"Hon är så stillsam?"

"Öppnar knappt munnen!"

"Det är för att likna honom!"

"Honom? hvilken honom?"

"Hm, har syster inte märkt den der länge räkeln, som står i boden?"

"Med de vackra ögonen! Han som alla jäntor äro tokiga efter? Det måtte jag väl!"

"Vet syster hvad han kallas?"

"Det har jag inte hört!"

"Olof Tyste!"

"Är han stum?"

"Nej bevars."

"Hvarför tiger han då?"

"De ha kommit öfverens att endast tala med hvarandra."

"Hur är det möjligt?"

"Det är det inte heller; men mer än det nödvändigaste får ingen ur dem."

"Kom ska vi gå in i boden och pröfva på."

"Ja, låt oss göra det, jag skall ändå ha med mig hem russin och mandel och kryddnejlikor."

Och så begåfvo de sig af till boden.

Den var för tillfället alldeles öfverfull med folk; från klostret var kommen en stor requisition på allehanda speccerier, viner, ris, saffran m. m.

En hel hop bönder voro derinne för att göra byte af fläsk, smör, höns och andra landtmannaprodukter och i stället erhålla saltad eller torkad fisk, salt, kummin, hvetemjöl och dylikt.

Men dertill kom en lång rad af stadens husmödrar, som hvar och en skulle hafva sina veckobehof tillgodosedda. Åsynen af en hel hop bekanta så lands- som stadsbor blef en välkommen anledning för dessa att inhemta och sjelfva berättta om dödsfall, barnsöl, bröllop, pigor och smått sqvaller, så att det var ett pratande och skrattande, att man skulle trott, att sqvallret var ändamålet med besöket i boden, om

icke den unge Olof Tyste genom sitt allvar hållit styr på så väl de säljande som de närmast stående köparne. Dessa vände sig nästan alltid till honom, och hans biträden utträttade sedan de befallningar, han med låg röst afgaf.

Bagarmor och syster barbererskan kommo inte längre än i dörren. Hviskande meddelade de hvarandra sina anmärkningar och gingo sedan sin väg. Det var stor trängsel i boden.

"Fagert anlete! det kan inte nekas!"

"Drar inte på munnen en gång!"

"Såg syster bonden, som stod innanför disken?"

"Var det far hans?"

"Han ville ha sonen till prest!"

"Då är han rik?"

"Linköpingsbispnen har lofvat hjälpa."

"Hur kommer det?"

"Han har läshufvud, förstås."

"Men ville inte?"

"Inte sedan han sett Lena."

"Henne får han aldrig!"

"Det har han satt sig i sinnet på!"

"Hvad säger farsgubben?"

"Att det aldrig skall ske, förstås; men ändå vill han icke släppa bokhållaren, för se handeln går mycket bättre sedan Olof tagit hand om den."

"Hvad skall det bli af?"

"Gråt och jemmer förstås!"

"Är det inte hon som kommer der?"

"Jo, min själ, är det inte!"

"Guds fred, Lena lilla, hvar kommer hon ifrån?"

"Från klostret!" svarade flickan, nigande.

"Går der och lär sig sömnad, kan jag tro?"

"Fru abbedissan är mycket god emot mig."

"Skall väl också bli något stort i verlden. Rådmanshustru eller tocke der?"

Flickan bleknade. "Jag är bara sexton och ett halft år," svarade hon.

"Ja, ja, det är för tidigt att tala om! Hvarför kommer Lena aldrig och helsar på hos oss! Lika barn leka bäst, och jag har två ungdomar —."

"Far vill att jag skall vara hemma."

"Det gör han orätt uti och det skall jag säga honom när vi träffas."

Så skildes de åt!

Lena måste gå genom boden för att komma in i sitt hem, men de som voro omkring bokhållaren märkte en sådan ljusning öfver hans ansigte, att de måste vända sig om för att se hvad som kunde vara orsaken."

När de då fingo ögonen på Lena, blinkade de menande åt hvarandra, och de allra klokaste skakade medlidsamt på sina visa hufvuden.

Emellertid skyndade den unga flickan upp för trappan och in på kontoret.

Men när icke fadren, såsom vanligt, satt vid pulpeten, gick hon in i nästa rum, och här fann hon honom, jemte sin egen biktfader, framför hvardera stod en stor bågare braunschweiger-mumma.

Hon skyndade genast till den andlige, för att vördnadsfullt kyssa den hand han räckte henne.

"Den heliga modern välsigne dig, mitt fromma barn," sade fader Hieronymus och lade välsignande den andra handen på hennes blonda lockar, under det han med välbehag betraktade henne.

"Du kommer från klostret?" sporde Liss Larsson.

"Ja, käre fader!"

De begge männen sågo på hvarandra likasom tvekande hvilkendera skulle taga ordet.

Slutligen var det munken som gjorde det.

"Min dotter," sade han, "en stor lycka är dig beredd!"

"Mig?" sporde hon förvånad, men tillade hastigt: "Jag kan icke få det bättre än jag har."

Fadren smålog förnöjd. "Det kan icke räcka i evighet," sade han, "och jag måste tänka på framtiden."

Lena stod med nedslagna ögon; färgen kom och gick på hennes kinder, men hon teg.

"Du har fått en friare!"

Hon blef blossande röd, men sade intet.

"Mäster Liss likar honom väl," tillade munken inställsamt, "men han har inte velat gifva sitt samtycke förr än han talat derom med dig."

"En fader behöfver icke göra några omständigheter," genmälde Liss; "han ger sin dotter åt den honom godt sy-

nes! Om jag mot sedvänja och bruk afvikit derifrån, så väntar jag deremot att du undergifvet skall komma mig till mötes."

Men Lena förblef lika stum.

"Hvarför svarar du inte?"

"Jag vet ju inte — — —"

"Hvad behöfver du veta mer, än att jag *vill*."

"Edert löfte, fader Liss!" inföll munken. "I skulle ju säga henne namnet?"

"Det är fräse mannen Erik Rasmussens äldste son och på honom tror jag är ingenting att anmärka."

Lena hade blifvit mycket blek; men hon sade med fasthet i rösten: "I veten käre fader, att jag icke kan gifta mig med honom."

"Hvarför inte?" utropade munken.

"Jag har gifvit mitt hjerta åt en annan."

"Men du kommer aldrig att tillhöra honom," utropade den förbittrade fadren.

"Det begär jag ju heller inte, endast att ständigt få stanna kvar hos eder!"

"Tror du inte jag vet hvart sådant leder, synnerligast när kär vännen är så nära," skrek Liss. "Då skall han ur huset."

"I finnen aldrig någon, med hvilken I blifven så nöjd," invände flickan.

Liss tycktes ingenting hafva att svara härpå; han såg rådlös på munken.

Denne yttrade salvelsefullt: "Kära dotter skulle du föredraga klostret?"

"Allt annat hellre än gifta mig med den, som jag inte kan hålla kär."

Munken såg betydelsefullt på Liss, men denne satt tankfull utan att gifva akt på något.

"Lemna oss barn!" sade han.

Hastigt skyndade hon ut ur rummet.

"Ni hörde det nu sjelf!"

"Men jag vill icke ha henne till nunna."

"Men, att bli intagen i Vadstena kloster är en lycka, som eftersträfvats af drottningar."

"Må vara!"

"Och som kan bringa icke liten ära öfver de fränder, som stå utanföre."

"Den kostar oftast hela deras förmögenhet."

"Huruledes kan den bättre användas än till kyrkans och Guds moders förherrligande?"

"Men om nu kungen tar klostrets tillhörigheter?"

"Det vågar han inte!"

"Skyddar han icke den nya läran?"

"Den kan komma att störta honom sjelf."

"Kung Gösta är en klok herre!"

"Det är en biskop Brask också, och han är mächtigare än sjelfva kungen!"

"Råder icke kungen öfver krigshären?"

"Men biskopen med alla prester och munkar i riket, ha folkets öron, och om de allenast kraftigt hålla samman, för-
mår kungen intet."

"Så borde det vara."

"Lita på att så är det också."

"Men om Lena blir nunna, om kyrkan genom henne er-
håller alla mina egodelar, skall jag sedan gå här som en en-
störing — —"

"I kunnen i hemlighet tillhöra kyrkan och sköta eder
affär för hennes räkning."

Fader Liss satt länge tankfull. "Det tål att tänka på,"
sade han efter långt begrundande.

"Viljen I i morgon arla följa mig till biskopen?"

"Jag har verkligen ett ärende till Linköping."

"Då är saken afgjord!"

Munken tömde sin bägare, skakade hand med Liss och
efter ytterligare öfverenskommelse att träffas följande morgon,
återvände han till klostret.

Det gick omkring i hufvudet på köpmannen; att göra
affärer tillsammans med kyrkan skulle blifva honom en ofant-
lig lättnad, ja kanske helt och hållet befria honom från alla
tullumgälder.

Men sjelf afstå från den vinst hans arbete skulle inbringa,
dertill kände han sig inte det minsta hugad.

Nu gälde det att räkna ut hur han för egen räkning
skulle kunna draga största vinsten af företaget.

När Lena lemnade sin fader, mötte hon bodbetjeningen,
som kom för att äta middag.

Olof var således allena dernere; han skulle sedan äta med hennes fader och henne.

Hon tvekade några ögonblick och sprang sedan hastigt utför en löntrappa, som förde till den lilla bodkammaren. Genom en ruta, täckt med en gardin, kunde man se ut i boden.

Olof var allena derute med sin fader.

En lätt rörelse förmådde honom att se sig om, han log emot henne, bad fadren se efter boden och skyndade genast in i kammaren.

På den innerliga ömhet, hvarmed han slöt henne i sin famn och kysste henne, kunde man se att det icke var första gången de möttes.

"Jag kommer med onda nyheter!" sade hon.

"Säg hvad det är?"

"Far vill gifta bort mig!"

"Det väntade jag."

"Om jag nekar, måste jag gå i kloster."

"Och du Lena?"

"Jag föredrar klostret!"

"Och skilsmessan?"

"Jag vill aldrig tillhöra någon annan än dig."

"Så säg det till din far!"

"Det har jag gjort många gånger."

"Och ständigt fått samma svar?"

"Han blir så ond."

"Men låter mig ändå stanna kvar?"

"Derför att du bringar honom stora fördelar."

"Men gifta sin dotter med mig, vill han inte?"

"Efter du bara är bondson."

"Hvad menar du om den saken Lena?"

"Att det är dig jag håller kär, och för din skull håller jag af din far, vore han ock den ringaste torpare!"

"Tack och hör nu mitt ord; har jag för din skull egnat mig åt köpmanskap och afstått från mycket, som Gud gifvit mig gåfvor till. Så kan du vara viss på att jag icke blir den som viker. Din tro har du lofvat mig."

"Och den sviker jag aldrig."

"Så skall du också blifva min."

"Lena!" ljöd det uppifrån.

Begge stodo andlösa.

Hon tecknade åt honom att smyga sig ut i boden, medan hon gömde sig bakom några mjölsäckar.

Nu hördes klampande steg och mästern Liss kom utför trappan, det fortaste han kunde.

Han såg sig om i kammaren, der syntes ingen, sedan genom fönstret — der stod bokhållaren och talade med en bonde, heller ingenting misstänkt, men när han då drog hufvudet tillbaka, tyckte han sig skymta en blå kjortel högst upp i trappan . . . Så hade hon ändå varit der!

Men mästern Liss var alldeles för slipad att förråda sig; han tillsade Olof att komma upp och äta, och under måltiden förrådde han hvarken med ord eller blick den upptäckt han gjort.

Senare på aftonen sade han till Lena, att hon skulle fylla en korg med de vackraste äpplen som funnos i trädgården; han ville sjelf lemna dem till den värdiga abbedissan, fru Anna Bylow. Lena skulle vara honom följaktig.

Denna, som icke hyste den ringaste misstanke, var genast villig dertill.

Men när gåfvan var öfverlemnad och fru Anna hade prisat Lenas skicklighet i handaslöjd, då hof mästern Liss upp sin röst och sade:

”Vördade fru moder, låt mitt stackars barn få stanna qvar här hos eder, medan jag för angelägna affärer nödgas vara borta några månader.”

”Månader?” utropade Lena förskräckt.

”Håll henne i sträng tukt och till dagelig bikt,” tillade mästern Liss allvarligt.

Då förstod Lena att fadern visste allt, och hon började häftigt gråta och sade att hon aldrig skulle upphöra att älska Olof; de hade lofvat hvarandra tro i döden och ingendera skulle svika sina löften.

”Vi få väl se hur det går med beständigheten,” sade Liss Larsson litet hånfullt.

Det hindrade inte att skilsmessan mellan far och dotter blef påkostande.

Lena hade förut dagligen besökt klostret, så att hon var van vid sedvänjorna derinne; men halfva dagen hade hon haft sin frihet och, hvad hon skattade ännu högre, den lyckan att få se och tala vid Olof, som hon höll så kär.

I tvenne år hade ynglingen varit i hennes faders tjänst,

och de hade tyckt om hvarandra från första stunden och lofvat hvarandra sin tro.

Mäster Liss hade slikt aldrig fallit i tankarna; Lena var hans ögonsten och han unnade henne egentligen icke åt någon, men allraminst åt en bodpojke, och när hon första gången sade honom, att hon aldrig skulle svika Olof, erfor han en sådan harm, att han derefter anförtrodde sig till fader Hieronymus.

Men flickans besök i bodkammaren bevisade honom nödvändigheten af att icke lemna de unga allena i hemmet, och vi känna den utväg han tog.

Genast efter återkomsten från klostret skickade han Olof ett ärende utom staden, hvilket gjorde det omöjligt för denne att komma hem före påföljande morgon, då husbonden sjelf skulle vara borta.

Derefter gick han in i Lenas kammare, lade alla hennes kläder i en koffert, som han stängde och sedan bar upp på vinden. Det skulle för allas ögon se ut som om Lena hade följt med honom.

Härigenom hoppades han vinna sitt syftemål: att Olof icke skulle söka henne på nära håll.

Den femtioråriga mannen trodde att några månader skulle vara alldeles nog för att den tjugoettåriga ynglingen och den sjuttonåriga flickan skulle glömma hvarandra och Lena derefter utan invändning samtycka att ingå den förening, som hennes fader önskade. Behålla henne i hemmet dugde inte längre, det insåg han.

Att göra henne till nunna föll honom aldrig in, men de vördige fäderna kunde gerna tro det, om de ville. Under tiden skulle de sätta honom in i sina affärer, och köpmannen gnuggade förnöjd händerna, menande att den gången skulle han grundligt öfverlista dem.

Fader Hieronymus kunde inte sjelf medfölja till Linköping. Klosters confessor hade gifvit honom ett viktigt uppdrag åt annat håll, men han satte brodern Esra i sitt ställe, och som Liss också kände honom, hade han inte något särskildt mot ombytet, ehuru han erfor en känsla af att det hade varit bättre om det fått stanna vid det första beslutet.

Vid framkomsten till Linköping togo de begge männen in i ett godt herberge och begåfvo sig derefter till den vördige biskopen.

Den prakt, med hvilken biskop Brask omgaf sig, det stora antalet af hans vänner och betjening, ingaf vår Liss en viss vörtnadsfull fruktan.

Biskopeu tycktes vara förberedd på besöket ty han började genast att tala om svårigheten för en så ringa flicka som Lena Lissdotter att bli antagen till nunna i Vadstena kloster; det kunde endast komma att ske på grund af de tjenster, hennes fader förbundit sig att göra klostret. Dock kunde biskopen ännu ingenting lofva med säkerhet, men skulle göra sitt bästa.

Vår Liss liknade en orm i en myrstack; han var kommen för att sjelf göra en lysande affär, och så tycktes biskopens och munkarnes mening endast vara att sko sig på bans bekostnad.

Det första uppdrag han fick, var att göra en förteckning på allt hvad han egde.

Nu tyckte han visserligen att det var en sak som inte angick dem, men då påminte brodern Esra om att ifall Lena skulle gå in i klostret, var hans egendom deras, och det var nödvändigt att de visste hur stort rörelsekapital skulle läggas till deras eget, innan de på allvar började sina spekulationer.

Så måste han väl deran; men det var med tungt sinne och många hemliga föresatser.

Besynnerligt nog erhöll han icke svar på sina bref till Lena, och när han slutligen skref till abbedissan, svarade hon genast, att Lena önskade förbli oberörd af hela den yttre världen, tills hon hunnit fatta sitt beslut.

"Jag vet nog hurudant det blir!" mumlade Liss.

Brefven från Olof voro af helt annan art; de vittnade om en insigt i affärerna, som väckte principalens förvåning. De förslag han gjorde, voro alla sådana att de borde antagas. Denne Olof Tyste tycktes begåfvad med ett riktigt handelsgeni. Besynnerligt att inte Liss sett det förut, men besynnerligast af allt att han inte frågade, när mästarn skulle komma hem och heller inte med ett enda ord nämde om Lena eller sporde efter henne.

I slutet af April kom återigen ett bref ifrån honom, hvori han berättade om att en stor leverans af mjöd blifvit erbjuden från Upsala, och som de just voro i behof deraf och priset var särdeles billigt, hade han beslutat sig för att resa dit.

Hans fader skulle under hans bortovaro hafva tillsyn öfver boden.

När Liss Larsson läste detta bref, erfor han en känsla af blygsel; han hade varit borta från hemmet i närmare sju veckor, hans affär sköttes af främmande personer, och hvad uträttade han sjelf? Inte det ringaste!... När han tänkte rätt på saken, föreföll det honom nästan som om munkarne drogo honom vid näsan.

Vid denna tanke steg blodet upp åt hufvudet på vår hederlige Liss Larsson.

Han hade för sin del ingenting emot att lura andra, men sjelf bli lurad... det undanbad han sig.

Hvad hade han egentligen uträttat under vistelsen i Linköping?... Hållit boupppteckning efter sig sjelf och afhört munkarnes klagomål öfver den nya läran som de rent af förklarade vara djefvulens funder.

Nu skulle han äntligen börja taga uti med kyrkans affärer; men så reste biskopen bort, och åter måste det uppskjutas på obestämd tid.

Händelsevis kom han att fråga en af biskopens tjenare hvart hans nåde skulle taga vägen.

"Till Vadstena på en nunneinvigning," svarade denne.

Det var ju ingenting ovanligt, och likväl erfor han en känsla af förskräckelse.

Om det vore hans Lena!

Det var ju så omöjligt som någonting i verlden, och likväl, om det vore hon?

Hans häst stod i stallet, han gick dagligen och såg om den; men nu befalte han sin tjenare att genast sadla djuret.

Just som han var nära att begifva sig af, kom brodern Esra. Han fattade hästen i betslet och sporde temligen myndigt hvart det skulle bära hän?

"Kan icke jag också behöfva hemta frisk luft," svarade köpmannen. "Både hästen och jag äro i lika stort behof deraf; viljen I kanske följa med?"

"Men eder tjenare?"

"Följer också som I sen!"

Derefter gaf han, likasom på skämt, ett lätt slag med piskan åt munkens hand.

Denne skrek till och släppte genast, och i samma stund

satte hästen ut genom porten med sådan fart, att det var mera lycka än konst, att icke Liss tumlade i backen.

Munkens hänskratt, blef honom en sporre att hålla sig qvar, och sedan den första faran var öfverstånden, fortsatte han sin färd i raskt skridt, men alltjemt med den tanken: "Tänk om det ändå är något fanstyg på färde!"

Medan fader Liss beger sig hem igen, skola vi följa Olof Tyste på hans färd.

Det hade blifvit något friskt i hans väsen, oberoendet och omtanken hade gjort honom godt, och när han red genom staden på sin raske springare, syntes hufvuden i alla fönster. Man såg efter honom så länge som möjligt och förspådde dålig handel ända till dess han kom tillbaka.

Den unge ryttaren var försedd med ansenlig kassa som han bar insydd närmast bröstet. För öfrigt medförde han laddad bössa och svärd. Han kunde icke vara säker för ett anfall och var fullt besluten att tappert försvara sig.

Men Lena! tänkte han icke på henne? Jo hon var hans tanke morgon, middag och qväll och alla stunder der emellan!

Hvad helst han företog var på sitt sätt beroende af henne. Det var för hennes skull, som han ville drifva upp handeln; hennes fader skulle inse, att en bättre kompanjon än Olof kunde han aldrig få, och att den egna fördelen bjöd att taga honom till sin måg! Att hon följt med till Linköping — der till nödd och tvungen — derom var han öfvertygad. En gång, det var en vecka efter hennes försvinnande, hade han erhållit en liten breflapp, som endast innehöll: "Sök mig icke!" och han hade efterkommit hennes vilja, öfvertygad om att hon rådde till det bästa.

Det var också i den tron att hon läste hans bref till fadren, som han yttrade sig med större säkerhet, än han annars skulle vågat.

Hvilken yngling vill icke visa sig kavat inför sin käresta? . . . så har det varit i alla tider.

Utan äfventyr kom Olof till Upsala!

Men här hade han största möda att erhålla ett herberge, så många främlingar voro i staden. Det lyckades honom slutligen hos en barberare!

Dennes hustru, som var en ung, talför qvinna, berättade att hennes man var uppe i biskopshuset, för att barbera sjelfva kungen.

"Är kungen här?" ropade Olof.

"Ja, och han har stämt allmogen och hvem som vill, att möta vid Upsala högar," sade hon.

"Då går jag också dit!"

"Förstås! Följ med mig!"

Det hade han visst ingenting emot, och så begåfvo de sig genast i väg.

Slätten nedanför högen var alldeles uppfylld med menniskor; der såg man allmoge, köpstadsmän, borgare, prester och isynnerhet kvinnor och barn.

"Vet man hvad han skall tala om?" sporde Olof.

"Den nya läran förstås!"

"Har den något insteg här?"

"I Helgeandskyrkan ha de slagit sönder alla bilderna," sade hon hviskande.

"Och det tillåter kungen?"

"St, der kommer erkebiskopen!"

Klädd i kyrklig skrud satt Johannes Magnus på en hög hvit häst, betäckt med ett präktigt täcke af gyllene brokat. Tvenne svenner i lysande dräkter ledde hästen; men förut kom en hel skara af små pager och efter dem följde pipare och trumpetare. Slutligen kom också en hel hop krigsfolk, både till häst och fot.

"De äro visst tvåhundra!" hviskade Olof.

"Det hinner det till!"

Erkebiskopen begaf sig upp på högen och hans talrika följe stannade nedanføre.

Strax derefter kom kungen.

"Se hur vacker han är!"

"Och hur han styr sin springare."

"Så skall en kung se ut!"

"Hurra! för kung Gustaf!"

Och så hurrades det af alla krafter.

Kungen hade endast ett helt litet följe och deribland en prest, som tycktes vara efter hans sinne, ty han pratade med honom.

"Hvem är det der?" frågade Olof.

"De kalla honom Lars Andersson, kanslern."

Men i en hast blef kungen mycket allvarsam, han vinkade åt folket att komma närmare och när de trängde på, föll det sig så, att Olof kom ända intill kungens häst.

Han tyckte att det var opassande och ville draga sig tillbaka, men då nickade kungen helt vänligt och sade: "stå du kvar, min gosse!"

"I män af allmogen!" sade han derefter med klar och tydlig stämma, "skullen I icke gerna vilja höra Guds ord rent och klart predikas, så som vår frälsare sjelf gjorde det i sitt heliga evangelium? Här i riket finnas alltför många lata och onyttiga prester, och hvarje kloster är öfverfyldt med munkar, hvilka föga annat äro än ohyra, som förtär landets yppersta gröda. —"

Det blef ett sådant sorl att konungen måste afbryta för några ögonblick.

Men han äskade ånyo ljud och fortsatte derefter: "Skullen I icke anse för nyttigt, om jag bland dessa höll en mönstring; de som voro duglige att predika, dem skullen I försörja, men de andra kunde se sig om och nära sig i sitt anletes svett, så som Gud dem befalt hade. Jag skall i deras ställe skaffa eder skolmästare och djeknar, som kunna undervisa och uppfostra ungdomen i kristlig lärdom och goda seder" — — nu tog oväsendet ånyo öfver hand.

"Vi vilja behålla våra munkar!" ropade bönderna.

"Det är vi sjelfva som föda dem!"

En stor grof bonde trängde sig fram.

"Det spörjs," — sade han — "att du vill taga bort den latinska messan och förändra vår tro."

"Och så sägs det, att din kansler är orsaken till alltsammans!"

"Skicka hit honom ska vi talas vid!" ropade en annan och knöt näfvarne.

"Kännen I Lars Andersson?" sporde Gustaf leende.

"Nej, men vi skulle allt ha lust att göra hans bekantskap!" ropade de om hvarandra.

"Men om han talar till eder på latin?"

"Det förstå inte bönder!"

"Men då förstå I ju inte heller den latinska messan."

"Så låter du trycka böcker af den kättaren Luther!"

"Vill du icke läsa dem, så låt bli," inföll konungen; "det fins andra, som deraf hafva sin uppbyggelse, och dem stånde det fritt."

"Det spörjes ock, att en af dessa evangeliska prester har gift sig, men det är väl icke möjligt."

"Derför har han också blifvit bannlyst, utstött ur kyrkan!" ropade en annan.

"Inför rättsinniga domare må han sjelf därför svara," genmälde konungen, "men om han för den skull är i bann, tyckes det mig underligt, ty Gud har icke förbudit äktenskap, men deremot jungfrukränkelse och annan slemhet, som kyrkans män bedrifva; men dock dömas de icke i bann efter påflig lag!"

"Det har han rätt uti!" ropade flera.

"Jag menar det är bäst att hvar och en får ha den tro han vill" — tillade kungen. — "Om I viljen fortfara att tillbedja helgon och höra messläsning — så hållen fast dervid! Viljen I ock gifva edra penningar för aflat, och ären I nog enfaldiga att tro det någon menniska kan vinna saligheten på slikt, må det ock blifva eder ensak. Men den som säger att tro och gerningar är den enda efterföljelse, som är Gudi behaglig — den skall ock vinna skydd och försvar, så långt jag förmår."

Bönderna stodo slagna och sågo på hvarandra; de hade en slags förnimmelse af att kungen hade rätt, men hvarje sanning behöfver lång tid för att tränga in i folkmedvetandet.

I denna stund kände Olof ett slag på axeln, och när han vände sig om såg han sin värdinna, som räckte honom en stor krans sägande:

"Gif den åt kungen!"

Olof visste inte rätt om han vågade, men så grep han sig an och räckte fram kransen.

"Det är bra!" sade konungen leende och tog den.

"Tillgif," sade Olof, "men hästen har mistat skon på venstra framfoten."

"Då får du leda honom."

Med hvilken stolthet Olof tog i betslet!

Nu nickade konungen vänligt åt folket och dessa hurrade af alla krafter.

På ömse sidor om konungen redo erkebiskopen och kanslern. Olof höll trofast i betslet med ena handen, i den andra höll han hästens silfversko. Detta var en alldeles ny befattning för honom, men han redde sig icke illa ifrån den.

När kungen kom ner på slätten, skämtade han glädtigt med erkebiskopen, satte kransen på hans hufvud och sade att såsom majgrefve borde han nu ställa till ett stort gästabud.

Bispen syntes helt förnöjd med utmärkelsen; han bar kransen ända tills han kom till staden och bjöd konungen till majgrefveöl Pingstdagen, som inträffade två dagar senare.

Innan konungen steg af hästen, klappade han Olof på hufvudet och sade: "Behåll hästskon, och om du någon gång vill begära något af mig, så gif mig den tillbaka; då mins jag dig genast."

Dagen derpå, som var Pingstaftonen, hoppades Olof att få göra upp sin affär, så att han redan Pingstdagen skulle kunna begifva sig på hemvägen, men ingen menniska hade lust att befatta sig med sådant under helgen; det sades honom att när den var öfver, och man hunnit sofva ruset af sig, då var tids nog att tala om affärer. Deremot blef han ifrigt bjuden att deltaga i gästabud, sådana skulle alla ha.

Olof visste nog att sådan var seden öfver hela landet, men han hade hoppats man skulle göra afseende på att han var resande och hade brådtom hem igen.

"Det vore väl då en skam om I icke vore med om kaserna" — sade barberarmor. "Viljen I se på hur det går till hos hans nåde erkebiskopen när kungen är med, så kan jag också skaffa er att få komma dit."

Det tyckte nu Olof skulle vara det nöjsammaste af allt, och så tog den välvilliga qvinnan honom med sig, ty hon var vid sådana högtidliga tillfällen silfvertvätterska hos bispen, och genom hennes bemedling fick han en bra plats i sjelfva matsalen, så att han kunde se öfver hela rummet. Och det var något till grannt! . . . sådana tapeter kring väggarna, de voro visst af gyllenläder, så lyste de.

Och bordet! . . . så mycket silfver hade Olof aldrig sett på en gång! Der funnos två högsäten midt emot hvarandra, begge voro klädda med rödt silkessammet, men på det ena satt mycket mera guldspetsar än på det andra. Framför det sistnämnda var också en vida präktigare skänkskifva med silfverbägare och annat dertill hörande. Olof kunde förstå att detta var för kungen, som bispen på allt sätt ville hedra.

Midt på bordet stod, förfärdigad af bakverk, Upsala domkyrka, och på ömse sidor om densamma två stora helstekta påfoglår med utbredda stjertvingar. Så stora laxar på silfverfat hade han heller aldrig sett.

Olof fick gå omkring och beundra bågarnes skönhet; de

voro af ciseleradt guld och silfver och många voro inlagda med äkta perlor.

Men så blef han hastigt knuffad längst bort i rummet, ty nu kommo gästerna.

Sida vid sida inträde konungen och bispen; men Olof blef icke litet förvånad, då han såg den senare intaga det präktigaste högsätet, lemnande det andra åt konungen.

Denne lät sig likväl icke bekomma, utan pratade muntert och gladt, ömsom med bispen, ömsom med de herrar, som sutto honom närmast.

Erkebiskopen satt så stel och rak, som om hans värdighet lidit men af konungens naturliga väsen; men denne, som väl märkte det, blef härigenom ännu mera lifvad. Han vände sig till domprosten Jöran Tureson, som satt honom nära, och sporde om denne kunde framdraga ett bevis ur den heliga skrift för de andligas stora fri- och rättigheter? Domprosten svarade, att gods och gårdar hade blifvit gifna under kyrkor och kloster af konungar och furstar till evärdlig ego.

"Men då kunna ju andra konungar ock furstar upphäfva de förras gåfvobref," inföll kungen.

Då blef domprosten häftig och ville åberopa sig på gamla gåfvobref, men tungan svek honom dervid och han stammade märkbart.

Konungen smålog: "Ja väl dricken och talen I mer än nog" — sade han — "men riket tar skada deraf."

Erkebiskopen tog nästan ingen del i samtalet; men när måltiden var nära slut, höjde han sin bägare och drack konungen till: "Vår nåd dricker eders nåd ett godt år till," sade han.

"Din nåd och vår nåd rymmas icke under ett tak!" svarade konungen, steg upp och lemnade rummet.

Alla konungens män utbrusto i ett ljudeligt skratt och följde honom efter.

Erkebiskopen blef röd i synen och steg också upp.

När Olof gick derifrån, tänkte han att det var nog icke så roligt att vara kung heller.

Tredje- och fjerde-dag pingst voro också helge-dagar, då ingen menniska lät tala vid sig, och förr än fredagen fick icke Olof sin affär uppgjord. Han hade emellertid all anledning att vara nöjd med den, och lördagsmorgonen anträdde han ändtligen hemresan.

Nog lät han hästen trafva raskt undan, men förr än tisdagen kom han icke hem.

Hur öfverraskad blef han icke, när han fick se att boden var stängd.

Midt på förmiddagen och en torgdag!

Han visste knappt om han skulle tro sina ögon! . . . Der stod en hop folk utanföre och gapade. Han tyckte de sågo på honom med ett uttryck af medlidande . . . Äro människorna galna! tänkte han.

Stalldrängen var den förste, han träffade, sysselsatt att rykta mästarrens häst.

"Är Liss Larsson hemma?" utropade han

"Ja men är han så."

Olof lemnade sin häst och skyndade in i huset. Lena var säkert också hemkommen; henne längtade han framför allt att träffa.

Så begaf han sig till hennes kammare på loftet, men när han öppnade dörren, slog en kall instängd luft emot honom; der var hon inte!

Nästa besök gälde kontoret . . . Der fans heller ingen människa. Och när han såg efter i böckerna, hade ingen skrivit i dem under hans frånvaro.

"Hvad vill det här säga!" upprepade han minst för tionde gången och skyndade derifrån.

Men i trappan mötte han sin fader.

"Jag visste att du var hemma, men kunde icke komma ifrån", sade denne.

"Hvarför är boden stängd?"

"Mäster Liss är sjuk!"

"Hvad fattas honom?"

"Han har fått slag!"

"Är Lena hos honom?"

"Nej, det är för hennes skull."

"Hvad har hon gjort?"

"Blifvit nunna!"

"Det är inte sant!" sade Olof, men ändock bleknade han så märkbart, att fadern tog honom i armen då han genmälde: "kom in med mig på kontoret; så skall jag berätta dig alltsammans."

Bänkar och bord dansade ringdans för ynglingens ögon,

när han kom in på kontoret. Han sjönk ner på sin vanliga plats vid pulpeten och lutade hufvudet mot densamma.

"Berätta nu!" sade han.

Och fadern berättade att Lena blef sänd till klostret för att glömma sin Olof; att messmunkarna begagnade sig deraf för att öfvertala henne att bli nunna; två dagar innan mäster Liss kom tillbaka till Vadstena, hade biskop Brask vigt henne dertill. Hon heter nu syster Tysta."

"De hafva tvingat henne!"

"Så tror också mäster Liss. Genast efter sin hemkomst skyndade han till klostret; då fick han underrättelsen, men nekades att få tala vid henne, och när han kom tillbaka derifrån fick han slag."

"Lena! Lena!" klagade Olof.

"Dessförinnan hade han sagt till om att boden skulle stängas. "Det är nog med att de taga allt hvad jag eger" sade han, "mera tänker jag icke skrapa ihop åt dem." Och så fick han som han ville."

"Jag skall nu gå in till honom."

Och så följdes far och son.

Slaget hade endast träffat venstra armen och sidan; efter några timmar hade Liss Larsson återfått sansen och det hade heller icke varit honom omöjligt att ålertaga någon del af sin verksamhet, om han haft den ringaste lust därför.

Men nu hade lifvet förlorat allt värde för honom, det återstod intet annat än att dö.

Vid åsynen af Olof utbrast han i en häftig gråt. Han lade sin friska arm kring hans hals och sade hviskande: "det var jag som skilde eder åt, men Gud har straffat mig."

Från den stunden ville han att Olof ständigt skulle vara inne hos honom.

"Hur slipade de äro, dessa munkar," sade han. "Broder Esra förmådde mig att afgifva en förpantning på allt hvad jag egde, ifall Lena blef nunna."

"I önskade det?"

"Jag var så säker på att hon aldrig skulle samtycka, och de hade lofvat mig att jag skulle få drifva mina affärer tullfritt under deras namn."

"Då har snålheten bedragit visheten."

"Ja så går det alltid..."

"Om jag endast fick tala vid Lena!"

"Du! När inte jag får det!"

Så sutto de tillsammans dag efter dag, nästan en hel vecka, och talade om henne, endast om henne. Olof blef fåordigare för hvarje dag, då deremot hos Liss behofvet att klaga och jemra blef allt större, längtan efter Lena allt häftigare.

En dag öfverraskades de af ett besök af Hieronymus.

Denne var lika inställsam som vanligt; han yttrade mycket deltagande för fader Liss och sade att han icke velat underrätta Lena om faderns sjukdom, för att icke störa det fromma barnet med jordiska sorger.

Köpmannens ögon sprutade eld, men Olof lade sin hand på hans och hviskade till honom att ingenting säga. Liss hade ju redan lärt att med klosterfolk måste man förställa sig.

Efter ett betydelselöst samtal tog fader Hieronymus afsked, men han vinkade Olof att följa sig.

När de voro utom hörhåll för Liss, sade han: "skall boden fortfarande hållas stängd?"

"Jag tror det är mästartens mening."

"Han har ingenting mera att säga; det är vi som bestämma deröfver."

"Det har han också sagt."

"Skulle icke I vilja åtaga eder bodens skötande?"

"Jo, hvarför inte!..." svarade Olof och rodnade.

Munken trodde att det var af belåtenhet och tillade: "mot ett visst årligt arvode."

"Ja det förstås!"

"I skullen endast få att göra med mig."

"Dermed är jag belåten."

"Boden skulle gå i edert namn."

"Så mycket bättre!"

"Men i dessa onda tider fordras försigtighet, och mästern Liss kan ställa till ondt."

"Så ställ honom till freds!"

"Hur skulle det gå till?"

"Låt någon, som han har förtroende för, tala vid Lena, så att han är viss om att hon lefver."

"Hvem skulle det vara?" sporde munken med icke så litet misstroende.

"Hennes amma till exempel!"

"Hvar fins hon?"

"På landet, men vi kunna hemta hit henne."

"I tron det skulle lugna honom?"

"Förstås, när han blir så bra att han kan komma ut, vill han också sjelf se henne."

"Om man endast kunde lita på att han bar sig åt som en förnuftig menniska..."

"Det kommer med tiden!"

"Men I sjelf, unge man?"

"Måste underkasta mig, när inte annat hjälper."

"Det är rätt och kristligt tänkt!"

"Skall jag så skicka efter qvinnan?"

"När kan hon vara här?"

"I morgon middag."

"Då skall jag draga försorg om, att hon i morgon qväll får tala vid syster Tysta."

"Skall hon fråga efter er?"

"Nej, för all del, hon skall gå in åt andra sidan."

"Hur slipper hon in der?"

"Beskrif henne för mig."

"Det är inte så lätt. Låt henne fråga efter eder, så kunna I ju följa henne."

"Nåja, det kan så vara, men då får hon inte komma förr än i skymningen."

"Jag skall säga till om det."

Munken gick och Olof stod allena, ett rof för stridiga känslor... Vål hade planen redan i flera dagar legat honom i tankarna, men någon utväg hade han icke förr funnit. Nu hade munken sjelf gifvit honom en sådan.

"Det vore rättvisa!" sade han och knöt handen.

Genast afsändes stalldrängen att hemta mor Anna; hon skulle komma så snart hon kunde.

Det var medan han var borta, som Olof sade till Liss: "nu skola vi ändtligen lura dem."

"Det kan ingen!" svarade denne.

"Kanhända ändå."

"Hör på Olof, hade jag henne här tillbaka, så lade jag hennes hand i din!"

"Det gjorden I?"

"Tag henne! skulle jag säga och skydda henne bättre än jag förmått."

"Fader!"

”Ja, du är min son!”

Ärligare famntag hade icke Liss gifvit på mången god dag, men så hade han också kommit till insigt om att Olof väl hade förtjent den lycka, som han erbjöd honom — sedan det blef för sent.”

Men Olof uppfattade saken annorlunda; det är så med ungdomen, att den aldrig upphör att hoppas och att tro på möjligheter der inga finnas.

Det slocknande ögat fick åter lif.

”Lena!” hviskade han för sig, ”kära, älskade Lena, ”vi skola icke åtskiljas.”

Derefter gick han ner i boden och öppnade den för att få frisk luft.

Genast infunno sig flera kunder, om det nu var af nyfikenhet eller i afsigt att handla.

Men Olof var den samme som förr. Hans vackra ögon sporde hvad de önskade.

Och i stället att fråga om mästarn och nunnan, måste de handla peppar eller kanel.

”Han är sig då alldeles lik!” sade den ene.

”Men jag begriper bara inte —”

”Ja, inte jag heller —”

Och så förhöll det sig också; ingen begrep hur det hängde ihop och sak samma kunde det också vara, eftersom det inte angick dem.

Men boden förblef öppen hela dagen. Olof förmådde sin fader att draga försorg om handeln. Frågade någon efter Olof, skulle svaret bli, att mästarn inte ville släppa denne ifrån sig, utan den som ville honom något, måste gå dit in.

På bestämd dag och timma kom mor Annika. Det var en 40 årig qvinna med runda kinder och ett särdeles godmodigt utseende.

Inte förr än nu hade hon fått veta om Lena, och under rättelsen hade mycket upprört henne.

Olof förde henne upp med sig i Lenas rum och der hade de ett långt samtal med hvarandra.

Hon nekade i början att gå in på hans förslag. Det var omöjligt, sade hon.

Men han menade att ingenting vore omöjligt, och slutligen gick hon in på det.

Nu hade de ett mycket ifrigt sysslande derinne; emellanåt

hörde man mor Annika utbrista i häftigt skratt, sedan blef det tyst igen.

Om någon tittat genom nyckelhålet, skulle denne någon blifvit mycket öfverraskad, ty der funnos två Annikor och Gud hjelpe mig voro de icke så lika hvarandra, att det var riktigt hemskt.

"Men nu måste du taga något i munnen, så att ditt uttal blir lika dant som mitt!" sade den till Annika utklädde.

"Då kan jag inte tala alls!" svarade den rätta.

"Jag kan det ju med ett fikon på hvardera sidan om munnen, och om du bara försöker, så går det nog.

Det gjorde hon också, och så lyckades det.

Mor Annika gick sedan ner för att språka med mästarn, och Olof stannade qvar för att skriva ett långt bref, ifall det icke lyckades honom att få tala vid Lena... — Hur hans hjerta klappade vid denna tanke; han undrade om hon skulle — såsom fordom — tillåta honom att omfamna och kyssa sig? ... och om hon icke känner igen dig? hviskade en hemlig röst. —

Han måste le vid föreställningen om hennes öfverraskning, och så tog han åter fram Lenas lilla metallspegel för att noga se efter, om ingenting fattades i förklädningen. Han var mor Annika lifslevvande, hon kunde icke känna igen honom.

När den bestämda tiden var inne, kom den goda qvinnan tillbaka

"Ska vi ge oss i väg nu?" sporde hon.

"Du mins väl allt vi kommit öfverens om?"

"Tror väl det!"

"Kom ihåg att utgången nu beror på dig!"

"Skräm icke lifvet ur mig!"

"Jag vill tvärtom inge dig mod!"

"Hvar äro fikonbitarna?"

"Se här, försök nu."

"Vördige fader!" sade Annika med tjock stämma, "syster Tysta är mitt ambarn."

"Ja, det blir bra!" Och Olof kastade en stor manskappa öfver sig, satte hatten djupt ner i pannan och sade sedan: "kom, låt oss gå!"

Under vägen upprepade han hvad de kommit öfverens om, och när de hunnit till klosterporten, skildes han hastigt

ifrån henne och gick in tvärs öfver gatan i en mörk portgång.

Men mor Annika ringde på och begärde att få tala vid fader Hieronymus.

Hon fick vänta en stund; ändtligen kom han.

"Vördige fader, syster Tysta är mitt ambarn."

"Hvad vill du säga henne?"

Den frågan var hon icke beredd på, men svarade likväl.

"Be om hennes välsignelse."

"Är det allt?"

"Jag vill väl också bra gerna se henne — —"

"Vet du inte att det är förbjudet?"

"De sa att jag skulle få träffa henne —"

"Hvem har sagt det?"

"Farstackaren!"

"Men om jag nu låter dig komma in till syster Tysta, förstår du väl att du ingenting får säga, som i ringaste mån kan oroa henne."

"Säg han, vördige fader, hvad jag skall säga; — det är mig lika, bara jag får se på henne."

"Du skall tala om den stora Guds nåd, som vederfarits henne."

"Ja vars, det skall jag!"

"Så kom då!"

"Ska vi inte ut igen?"

"Nej, vi gå genom klostret."

"Då får jag lof att säga åt min karl — —"

"Hvar är han?"

"Utanföre, han är liksom lite rädd skall jag säga."

"För hvad?"

"Att jag inte skulle komma igen förstås." —

"Säg till att han möter dig på andra sidan."

"Det skall jag!"

Inte en half minut derefter kom hon tillbaka, men fader Hieronymus betraktade qvinnan med så skarpa blickar, som hade han anat hemligheten.

Olof trodde det också.

Men förhållandet var att munken öfverlade med sig sjelf om han gjorde orätt som förde in en främmande person. Lena var nunna, ingen mensklig makt kunde rycka henne ifrån dem. Men den kungliga räfst, som alltmera började göra sig

känbar, kunde också hinna Vadstena, och det vore godt att ha alla stötstenar ur vägen, som möjligen kunde draga uppmärksamheten till sig. Derför sade han slutligen: kom!

Vägen bar genom brödernas trädgård; vid ändan af densamma var ett plank.

Munken tog upp en nyckel och öppnade en liten port: "gå rakt fram" — sade han "och fråga der borta hos portvakten efter syster Tysta."

Olof gick och porten stängdes bakom honom.

Det var en vacker majafton, och trädgården stod i den skönaste vårprakt.

Just som han skulle gå förbi en liten löfsal, kastade han en flyktig blick ditin... Lena var der, tillsammans med en annan ung nunna; vid åsynen af Olof uppgaf hon ett rop: Annika! och kastade gråtande armarna kring hans hals.

"Fromma syster, lemna mig allena med mitt ambarn och se till att ingen stör oss!" sade han så lugnt han förmådde till den andra nunnan.

"Hvem har visat eder hit?" frågade hon.

"Fader Hieronymus!"

"Var lugn, min syster!" och hon skyndade ut.

Men då tryckte Olof den länge saknade till sitt bröst.

"Min älskade, älskade Lena!" sade han.

"Släpp mig, du är icke Annika!"

Men frigöra sig ur hans armar förmådde hon icke; hon glömde att det var ett brott, och mindes endast den saknad hon lidit och sin kärlek.

Han hade dragit henne ner bredvid sig på bänken, hennes hufvud hvilade på hans axel.

"Hur kunde du?" frågade han.

"De sade mig att min fader var dödssjuk, och att du Olof blifvit munk."

"Och du trodde det — —"

"Dina bref!"

"Jag har aldrig skrifvit, därför att jag icke visste hvar du fans."

"Heliga Guds moder!"

"Nu förstår jag, att det bref jag erhöll från dig, också var falskt."

"Hvad innehöll det?"

"Att jag icke skulle söka efter dig!"

- "Öfverallt bedrägeri!"
- "Men vi skola icke underkasta oss det. Jag för dig härifrån."
- "Det är omöjligt."
- "Ingenting är omöjligt!"
- "Men om vi blefve upptäckta?"
- "Lyckan står den djerfve bi!"
- "Men det är en stor synd!"
- "Större synd har blifvit begången mot dig."
- "Tror du den heliga jungfrun skulle förlåta —"
- "Har du inte offrat till henne för vår kärlek."
- "Jo, det är sant."
- "Tänk endast ut något medel, hur jag skall komma hit in ännu en gång."
- "Ett sådant fins inte."
- "Tänk noga efter!"
- "Om du blefve upptäckt, vore det döden."
- "Jag vågar lifvet för att få ega dig."
- "Och min far?"
- "Han ger sitt samtycke!"
- "Alla goda englar!"
- "Men medlet Lena, medlet!"
- "Vänta!... mina smycken!"
- "Vill du hafva dem hit?"
- "Jag skall offra dem åt den heliga jungfrun, kanske förlåter hon mig då min synd."
- "Helt säkert gör hon det."
- "Så vida, att — att — —"
- "Hvad ville du säga?"
- "Såvida du icke fäster stort afseende vid dem."
- Svaret skulle måhända förrådt dem, om icke nunnan i samma ögonblick hade återkommit och sagt: "Syster, abbedissan kallar eder."
- "Jag kan vänta i portvaktarrummet," sade Olof. "Bringa mig der edert svar."
- "Helsa min fader!" sade Lena.
- "Jag skall säga att I mår som perla i guld," sade den föregifna amman.
- "Glöm icke att du måste i mina egna händer lemna hvad jag begärt."

"Glömmen icke heller I att jag endast några få dagar stannar qvar i staden."

"Jag skall nog minnas det; förväl Annika!"

Hon räckte sin hand och amman kysste den med en ömhet och en liflighet, som jagade blodet på Lenas nyss förut så bleka kinder.

Den andra nunnan, syster Theresa, såg det med en viss undran. "Gå till abbedissan, min syster," sade hon, "jag skall visa qvinnan vägen."

Men Olof var på sin vakt; han anade oråd och ville aflägsna alla misstankar. Derfor anförtrodde han sin följeslagerska att Lena gjort ganska klokt, som aktat sig för den unge mannen, som var anställd i hennes faders bod.

"Är han icke bra?" frågade nunnan.

"Han har nu en annan käresta."

"Är det möjligt!"

"Sådana äro karlarne."

"Men veten I det säkert?"

"Mätte väl det, efter som jag sett dem i famnen på hvarandra!"

"Oh!" sade nunnan och vände sig bort.

"Hur hon smekte och kysste honom."

"Tyst då, tyst!"

"Det är sant, fromma syster, förlåt mig!"

Men Olof såg mycket väl att det icke var vredens rodnad, som brann på nunnans kinder.

Hon följde till portvaktarrummet, och som hon inte hade någon anledning att dröja qvar der, aflägsnade hon sig med dröjande steg.

"Det är i alla fall grymt — tänkte Olof, och jag tror nog kung Gustaf skulle hjälpa . . . Alla goda englar; tänk om om jag skulle vända mig till honom."

Han försökte inleda bekantskap med portvakterskan, men hon var så torr och tråkig och dessutom så misstänksam, att hon vägde hvart ord.

Efter en stund kom syster Theresa tillbaka med abbedissans tillåtelse för Annika att återvända redan påföljande dag. Syster Tysta hade erhållit den fromma fruns samtycke att taga emot henne.

Olof neg djupt utan att låtsas se den hand, som räcktes honom att kyssa.

Med skyndsamma steg begaf han sig hem.

Den verkliga mor Annika kom emot honom.

"Alla goda englar vare lofvade, att I ären hemma" sade hon. "Här äro ugglor i mossen."

"Hur vet du det?"

"Fader Hieronymus har varit här!"

"Hvad ville han?"

"Fråga efter er!"

"För hvad orsak?"

"Det sade han inte."

"Syster Theresa har kanske angifvit mig; men de hafva endast misstankar, och dem skola vi skingra."

"De uslingarne!" ropade Annika.

"Du får gå till dem i morgon."

"Det vill jag, ty nu är jag arg och då säger jag allt som faller mig in."

"Likväl inte mer än att du kommer ut igen."

"Jag råder dem att icke försöka hålla mig qvar."

Fader Liss emottog med djup rörelse helsningarna från sin dotter: "Det är jag som vållat allt detta onda," sade han.

"Gerna gåfve jag allt hvad jag eger och mitt eget lif dertill, om jag kunde, göra allt godt igen. Nu ser jag ingen utväg!"

"Hade vi henne bara ute igen."

"De skulle snart ta henne tillbaka."

"Om vi inte hindrade det."

"Du ser sjelf hur slipade de äro; kunna vi i list mäta oss med dem?"

"Jag vet en utväg."

"Och det är?"

"Att vi gifta oss!"

"Jag skulle gerna samtycka, men hvar finner du en prest, som vill förena eder?"

"De evangeliske!"

"Vi tillhöra dem inte!"

"Men vi kunnå komma att göra det."

"Visserligen — —"

"I skulle hört fader, hur kungen talade om hvad som är presterlig pligt, och hur litet det passar samman med hvad vi dagligen ha för ögonen."

"Kanske är det därför som vi inte äro en bit bättre sjelfva," sade Liss.

"Men efter den nya läran skall hvar och en svara för sig sjelf."

"Det låter inte så dumt det, Olof."

"Vilja vi gå till doms med oss sjelfva, far, nog få vi väl då medgifva, att ingen menniska, han må nu vara prest eller biskop, kan se hur det står till i våra hjertan, mer än vi sjelfva."

"Om vi inte säga honom det, Olof."

"Ja, det förstås att då kan han få reda derpå; men om vi nu inte äro så uppriktiga alltid?"

"Det händer nog ofta!"

"Ja, hurudan skall då hans dom bli?"

"Skef förstås."

"Vet jag deremot att jag går och bär på någon synd, och att det fins en som jag inte kan dölja det för, och det just råkar vara den, jag är skyldig räkenskap, nog känner jag då ansvaret tyngre."

"Mätte väl det!"

"Derför tycker jag den nya läran är bättre."

"Så medgifver den också giftermål mellan en prest och en nunna, är det inte så?"

"Den öppnar alla kloster!"

"Ännu inte Olof, ännu inte!"

"Fader, jag tar Lena med mig och vi fara till Stockholm. Kungen hjälper mig."

"Är du säker på det?"

"När jag visar honom silfverskon!"

"Ja, det är allt godt och väl, men, men —"

"Hvad mera?"

"Vi hafva ännu icke Lena!"

"Men vi skola taga henne ur klostret, om det också skall ske med våld!"

"Du kan göra dig sjelf olycklig utan att gagna henne."

"Det skall lyckas fader, jag säger eder, det skall lyckas. Låt oss nu först veta hvad svar Annika bringar."

På utsatt timma begaf sig denna till klostret. "Jag tar fikonhalvorna med mig," sade hon, "och skyller på tandvärk, ifall de undra på mitt förändrade målföre. Så pass groft som ung Olof kan jag nog tala, men nu känner jag att ingenting får stå mig i vägen."

Smyckena blefvo inlagda i en liten ask och Liss till he-

ders må det sägas, att han icke undantog ett enda; för att återfå sin kära Lena hade han velat gifva bra mycket mer än det.

När Annika kom till klostret, märkte hon genast de misstänksamma blickar, som portvakterskan fästade på henne. Också fader Hieronymus infann sig; han tog henne till och med under hakan, men smålog derefter helt föraktligt och gick.

Derefter blef Annika förd till abbedissan.

Lena var derinne, men Gud hjelpandes så blek!

Då amman öppnade sin famn för henne, befaltes hon af fru modern att hålla sig på afstånd.

"Får jag inte taga mitt ambarn i famn?" sporde Annika mycket upprörd.

"Så länge hon var det, tilläts det eder; nu är hon kyrkans brud och tillhör er icke längre."

"Om I visste hur kär hon är mig?..."

"Hvad är edert ärende här!" utropade den stränga fru Anna Bylow.

"Att lemna henne sina smycken."

"Så gör det."

Annika lemnade asken i Lenas egna händer.

"Viljen I se efter att allt är rätt," sade hon.

Med hvilka falkögon abbedissan följde den unga flickans åtgöranden.

Hon plockade upp smycke efter smycke ur asken och heta tårar rullade derunder utför de bleka kinderna. "Dessa har jag ärft efter min moder," sade hon. "Detta fick jag af min fader vid min första nattvardsgång, detta efter tillfrisknandet från en svår och långsam sjukdom."

"Jag må väl minnas det eftersom det var jag som skötte eder" — sade amman snyftande.

Abbedissan följde Annika med största uppmärksamhet; hon trodde fullt och fast att ett bedrägeri var å färde; och öfvertygade sig sjelf om att inte den lilla asken gömde något bref — det var derefter hon med mycket blidare röst hon sade;

"Är det något du saknar, min dotter?"

"Nej vördade moder, och om I tillåten, vill jag i natt, under vakten öfver den afidna system, nedlägga mina jordiska skatter inför Guds moders altare."

"Det vare dig beviljadt!" svarade abbedissan.

"Skall jag nu för alltid skiljas ifrån henne?" sporde, Annika jemrande.

"Önskar du att hon återkommer?" frågade den stränga frun det stackars offerlammet.

"Nej!" svarade Lena.

"Får jag icke taga henne i famn?"

"Så gör det!"

"I natt! hviskade amman."

Hvadan kom den häftiga rodnaden på flickans kind; skulle det ändå vara sant?

"Gå, lemna oss, befalte abbedissan med sin förra stränga röst; jag vill tala allena med denna qvinna."

Lena gick, men Annika stannade kvar.

"Veten I," sade den stränga frun, "att jag kunde kasta eder i fängelse!"

"Hvad ondt har jag gjort?"

"I ären icke den I gifven eder ut för?"

"Hvem är jag då?" sporde hon.

"Det är just hvad jag vill veta!"

"Här fins många i staden, som känna mig och kunna lemna besked."

"Räck mig handen!"

Den var mjuk och trind, en riktig qvinnohand men hon omfattade den starkt och såg Annika spörjande in i ögonen, då hon svarade:

"Hvad hviskade I henne i örat."

"Åh kors!" sade Annika och slog ner ögonen.

"Sanning!" upprepade den stränga frun!

"Stackare han Olof!" — svarade hon förläget.

"Med slikt vill I oroas hennes fromma sinne" — Abbedissan kastade handen ifrån sig!

"Man kan väl ha hjerta för sina medmenniskor."

"Saden I icke förra gången, att han var henne otrogen?"

"Det kan jag inte minnas."

"I ären en sådan lögnerska, så att I kunnen icke veta ena gången hvad i finnen på den andra."

Annika var oskyldig, ty Olof hade ingenting berättat henne härom, men hon visste att bättre tåga än illa tala, och därför stod hon helt skamflat och tog emot alla oförtjenta förebräelser.

"Packa eder genast härifrån!"

Hon gjorde en ödmjuk nigning och gick.

”Våga eder aldrig mer att komma hit!” ropade den förgrymmade frun efter henne.

När Annika befann sig ute på gatan, kände hon en innerlig lust att springa; det föreföll henne som om hon haft alla munkarne i hälarne efter sig. Lyckligtvis kunde hon beherska sig, och, sedan hon väl vändt om hörnet, med stadiga steg återvända till hemmet, der hon väntades med lifligaste otålighet.

Det är inte förgäfvets det står i den Heliga skrift, att den Gud vill förgöra slår han med blindhet!

Klostren och munkarne voro de första bildningsanstalter i den kristna verlden; upplysningens första strålar samlades af dem och deras lärarekall var ofta både tungt och svårt; det var icke allenast boklig kunskap, också alla handverk utgingo från klostren. Men sedan finge munkarne goda dagar och så blefvo de slutligen till en landsplåga. Det är ju besynnerligt att hvarje stor kraft i lifvet, så snart den afviker från den väg Gud sjelf anvisat, förr eller senare i blind yra rusar till sitt förderf.

Om fru Anna Bylow hade frågat Lena hvad amman hviskat i hennes öra, hade hon helt säkert inte fått samma svar som denna afgaf, och deraf hade hennes misstankar blifvit väckta och hon hade tagit sina försigtighetsmått.

Men nu tänkte hon icke på detta; det rika bytet var i hennes våld; ingen skulle taga det ifrån henne.

Olof omfamnade och kysste den tjocka mor Annika med samma ömhet som om hon varit hans egen fagra Lena.

Hur väl hade hon icke förstått sin sak! Nu mera ålåg honom det öfriga, och litet vore han värd sin lycka om han icke kämpade med lif och blod att förvärfva den.

Fader Liss skulle nu i första rummet underrättas och rådfrågas.

Det var han, Annika och Olof, som slogo sina kloka hufvuden tillsammans.

Olof menade det vore klokast att låta stänga in sig i kyrkan efter Ave Maria och sedan under natten rycka Lena ur nunneskaran och skynda bort med henne. Svårigheten var allenast hur man skulle erhålla kyrknyckeln.

Mor Annika sporde om han ensam tänkte utföra hela vågstycket?

Fader Liss sade, att nog borde han ha med sig handfasta karlar.

Hvem ville bryta kyrkfriden?

Annika sade att så medgörlig hennes man än var, aldrig kunde hon få honom till det.

"Jag skulle icke fråga efter hvad det kostade", utbrast Liss. "Förmådde jag bara sjelf, skulle jag nog gå med; men jag duger till intet"... Och den stackars mannen utbrast i tårar.

"Var tröst, käre fader", sade Olof, "det skall nog gå i alla fall. Visste jag bara hur jag skulle få kyrkdörren öppen under natten."

"Är det ingenting annat än det" inföll Annika.

"Vet du någon utväg?"

"Kyrkvaktaren är en drinkare."

"Och du tror — —"

"Inte är han något helgon heller."

"Tala ut Annika —"

Hon funderade litet och sade derefter mycket bestämdt: "Jag svarar för porten."

"Lofva inte mer än du kan hålla", sade Liss.

"Jag kan gerna säga hur det är" — genmälde hon. —

"I sin ungdom, sprang han efter mig, men se, jag var inte af den sorten. När jag sedan blef gift, kom han och helsade på; hvad han hade i sinnet var inte svårt att se, men min karl likade honom godt, och rädd behöfver aldrig den qvinna vara, som sjelf icke samtycker till det onda."

"Nå du!" sade fader Liss mycket nyfiken.

"Ja, jag lät honom komma, jag; var min karl inte hemma, så lät jag munken kasta ved på spiseln, medan jag satt vid sländan; en stånka öl fick han, om jag hade något, men lika ofta blef han utan; ändå kom han tillbaka, han var nöjd, bara han fick se på mig" — sa han.

"Det ljög han!"

"En afton kom han i ett Herrans väder, det yrde och snöade, så att man inte såg hand för ögat, men det är ibland som det vore förgjordt, och händelsen gjorde att min man skulle tidigt följande morgon ge sig af på timmerhuggning."

"Munken visste nog af det!"

"Så var det också. Han hade varit långt borta, sa han, och tittade in till oss på hemvägen. Nu kom ölet fram för-

stås; karlarne språkade och jag halfsof vid sländan. De hade samma väg ett stycke och skulle följas åt... äntligen kommo de af, men jag hade litet af hvarje att syssla med och sömnen var som försvunnen..."

"Han kom tillbaka — —"

"Just som jag hade slutat. Det var så svårt väder — sa han — men den som läste lagen för honom det var var jag, och det så han stod der som en riktig syndare; men som jag var i färd med det, hvem sticker in hufvudet, om icke min egen man."

"Jaså, är det på det viset?" — sade han. "Hade det varit som jag trodde, skulle jag slagit lifvet ur er begge, nu nöjer jag mig med honom."

"Munken skrek och föll på knä, men jag gick till min man och tog yxan ur handen på honom. En bra qvinna försvarar sig sjelf, sa jag. —"

"Bra gjordt Annika!"

"Derpå visade jag ut munken, och derefter gjorde han inga vidare besök... men för några år sedan möttes vi händelsevis. Då sade han att han aldrig kunnat glömma, att jag räddat hans lif, och om han en gång kunde göra mig en återtjänst, så ville han... Nu säger jag honom att jag vill att han lemna porten öppen i natt..."

"Men om han underrättar någon derom" — inföll hastigt Olof, som förut inte haft intresse af hela historien, men nu i en hast fick det.

"Jag vet nog utväg för det också; jag tar honom med mig på ölstugan."

"Under natten?"

"Ölvärdinnan och jag äro gamla bekanta. Min man kommer till staden i afton, och jag säger honom att nu skall han sluta fred med munken."

"Du är en slug qvinna!" sade Liss beundrande.

"Och allt det öfriga åtar jag mig", förklarade Olof.

"Utan hjälp?"

"Den enda jag behöfver, ger mig Annika."

Då det ringde till ave, begaf sig Olof till kyrkan; han tog plats i det mörkaste hörnet, och innan messan var slut, kröp han ner i bänken.

Kyrkvaktaren gjorde sin rond, men hur öfverraskad blef

icke Olof, då han kände igen mor Annikas röst: "I sen väl att alla äro gångna, kom nu genast, jag vill icke vänta längre."

"Men jag vet inte om jag vågar." —

"Åh, I har väl vågat mer än det."

"Men detta gäller kyrkan, och jag vet icke hvarför I viljen locka mig att bryta mot klosterordning."

"Lockade icke I mig?"

"Men utan framgång."

"I fick behålla lifvet, det var framgång nog; nu vill jag att I och min man ska' bli goda vänner igen; därför väntar han eder på ölstugan och under tiden passar jag eder plats."

"Kan jag lita på det?"

"Jag sviker inte mina vänner."

"En trofast vän till eder är jag! suckade munken, men att lemna eder nycklarna törs jag inte."

"Seså, hit med dem nu bara; hvad man lofvat, skall man hålla ... Jag sa' till att ölet skulle vara riktigt skummande ... och tilltugg fins der också... Låt det nu bara gå fort — —"

Munken mumlade något, men tog af nyckelknippan. Jag anar oråd" — sade han tvekande.

"Hvarifrån skulle det komma? Innan middagen lemnar jag dem tillbaka och säger att I stått vid edert ord såsom en hel karl..."

Samtalande gingo de bort, och Olof välsignade den raska, kloka qvinna, som stod honom bi.

Ändtligen var det alldeles tyst i kyrkan och han vågade resa sig upp.

Den lampa, som brann framför Mariabilden, kastade ett svagt, otydligt sken närmast kring choret. För öfrigt rådde fullkomligt mörker öfverallt omkring.

Men vägled af det matta ljuset, trefvade sig Olof dit upp... Midt i choret stod en katafalk, öfvertäckt med svart kläde; han hade beräknat det och kröp genast under densamma, lyckligtvis var den hög nog.

Det dröjde inte länge, förr än tvenne munkar inifrån klostret kommo för att tända ljusen...

Olof hörde dem tala vid hvarandra, men han kunde icke urskilja orden.

Strax derefter hördes orgeltoner, dörrar slogos upp och steg hördes... processionen nalkades under afsjungandet af

"de profundis" . . . Så, nu sattes kistan ned, och messan började. Olof trodde sig känna igen rösten på fader Hieronymus . . .

Ändtligen var allt slut. — Nu hördes steg af de bortgående — . . . Så blef det alldeles tyst — så tyst att han trodde sig höra sitt eget hjertas slag.

"Nå syster Tysta, skall du inte lägga ner din gåfva inför madonnan?"

Det var Theresa, han kände igen rösten.

"Får jag gå härifrån?"

Nu var det hans egen ljufva flicka!

"Ja, inte behöfva vi sitta här allesammans. Två om sender kunna hålla vakt. —"

Hon gick förmodligen, ty strax derefter sade åter Theresa . . . "Jag tror henne inte!"

"Hvem?" sporde en annan röst.

"Tysta! Se bara, hur hon ser sig omkring, alldeles som hon väntade att någon skulle komma!"

"Hit lär väl ingen kunna komma."

"Än i trädgården då?"

"Då bedrog du dig!"

"Jag säger, det var en förklädd karl."

"Men abbedissan talade ju vid henne."

"Hon blef bedragen eller också — —"

"Hvad Theresa — —?"

"Var det djefvulen sjelf — —"

"Alla helgon, tror du — —"

"Jag vet — jag — —"

"Frestade han dig också" —

"Han försökte — —"

"På hvad sätt — —"

"Med syndiga ord — — —"

"Upprepa dem för mig." —

"Här? hvad tänker du; det skulle väl vara att få hit honom igen."

"Heliga Jungfru, du skrämmer lifvet af mig."

"Olof tyckte att hon tjenade honom förträffligt."

"Nå Tysta har du inte slutat ännu."

"Genast!" svarade flickan.

"Nu ser hon sig åter omkring — hviskade Theresa — men det är allt fåfäng möda." —

"Synd om henne är det i alla fall, svarade den andra; hon blef nästan tvingad." —

"Inte värre för henne än för oss."

"Här är jag nu! Skall jag stå hela tiden vid kistan?"
sporde Lena fruktande.

"Är du rädd?"

"Det synes mig så hemskt —"

"Då skall du också ständigt se på den döda, sådant späker kött och blod!"

"Heliga Jungfru!"

"Hon rör sig!"

"Hjelp! hjälp!"

Olof hade åstadkommit rörelsen, och när det icke gick för sig att komma fram, tillgrep han den djerfva utvägen att sätta ryggen mot katafalken och stjelpa den döda, och alltsammans öfverända. Så stod han upprätt i sin svarta kappa, en afbild af den mörkrets ande, om hvilken nunnorna nyss talat. Skrikande flydde dessa åt olika håll -- — hans blickar sökte Lena — —.

Der låg hon knäböjande på golfvet — —

Det var ett ögonblicks verk att taga henne på sina armar och skynda bort.

"Hur komma vi ut?" hviskade hon.

"Gud hjälper oss!"

Och se, porten öppnades som af sig sjelf — — men de voro icke förr ute, än den åter stängdes i dubbla lås, och när kloster-tjenarne, som väcktes af bullret och skriket, skyndade till, sågo de visserligen den oreda som åstadkommits, men icke orsaken dertill. Den väl stängda porten var ett ovedersägligt bevis på att djefvulen med egen hand befordrat nunne-rånet.

När Annika lemnade nycklarne tillbaka åt munken, sade hon: "Nu äro vi qvitt; håll munnen bara, nog skall jag tiga!"

"Allting lugnt?" sporde han och tog dem.

"Utanför åtminstone, och längre var inte jag."

"Så skildes de från hvarandra."

Hvem kan beskrifva glädjen då fader Liss hade återfått sitt kära barn?

De greto i hvarandras armar.

Olof skrattade och sjöng, han måste ge uttryck åt sin glädje och emellanåt slog han armarna kring far och dotter. "Tänk att det lyckades, att det lyckades!" ropade han.

"Hvad som kan komma att hända vet jag inte" — sade fadern — "men edra händer vill jag lägga tillsammans och min gladaste stund i lifvet blir när I blifven man och hustru."

"Det lär väl aldrig ske!" inföll Lena.

Nu hördes häftiga slag på porten.

"De komma från klostret!" ropade den förskräckta flickan och sprang upp.

"Hvar skall hon gömma sig?"

"Här!" svarade Liss och öppnade under sin säng en liten golflucka som bar ner till vinkällaren. "Den här veta icke ens mina tjenare af."

Lena ilade genast utför!

"Fort i säng fader, medan jag öppnar porten," sade Olof — och tände ett ljus —

"Ja, jag förstår, jag förstår — —"

Med skenbart lugn begaf sig Olof utför trappan.

"Hvem der så dags?" sporde han.

"Öppna för fader Hieronymus!"

"Hvad står då på?" Han gick till väga med all möjlig säflighet —

Munken rusade in och betraktade honom med lågande blickar. "Röfvare! sade han."

Det skulle smakat Olof att ge honom ett handgripligt svar, men han beherskade sig och sade endast: "I kunnen gå igenom räkenskaperna när I viljen."

"Jag vill tala vid fader Liss!"

"Han ligger längesedan; kan det icke anstå dermed tills i morgon."

"Hvarför ären I uppe ännu?"

"Jag har suttit inne hos honom; den stackars mannen blir aldrig hvad han varit."

"Tala vid honom måste jag — —"

"Gå sakta åtminstone, så att I icke skrämmer honom, ifall han somnat."

Och fader Liss låtsade inte allenast sofva utan också drömma. När munken lutade sig öfver honom, sade han: "Är det du Olof; vet du jag drömde, att hon kom till mig och sade: gråt icke fader, jag är lycklig."

Hieronimus stod tvekande.

Den gamle tycktes ånyo sofva.

”Det får vara tills i morgon” — sade han och gick sakta ut i det yttre rummet.

Hans blickar flögo spejande omkring, men kunde intet upptäcka.

Då kom Annika hastigt in —.

Hon förskräcktes vid åsynen af presten —

”Jag visste det!” utropade han, här hålles hon gömd!

Men nu rann också sinnet på Olof; dessutom hade något fallit honom in! Hvem var tillställaren af den sorg, som gripit dem alla? Hvem var skyldig att ställa allt till rätta igen?

Ingen annan än just denne munk.

Derför utbrast han af fullaste hjerta:

”Fader Hieronymus! Är det Lena I söken?”

”Hvar hållen I henne gömd?” ropade den ursinnige munken.

”Kom, skolen I få se!” sade han och ryckte med det samma ned en laddad bössa, som hängde på väggen.

Munken var för upprörd att gifva akt derpå; begge återvände till sofkkammaren åtföljda af Annika.

Men härifrån ljödo rop emot dem; Lena och hennes fader kämpade mot tvenne klostertjenare, som ville draga flickan med sig.

”Tillbaka!” skrek Olof, ”eller I ären dödens.”

”Bry er inte om honom!” ropade Hieronymus.

Men likafullt släppte de henne genast.

”Nu skolen I få se på en annan lek,” ropade den förbittrade Olof. ”Likt röfvare trängen I eder in här, men nu skall straffet komma!”

”Fort, ställen eder bakom eder herre!”

”Tjenarne lydde genast.”

”Är du rädd, Annika!”

”Nej!” svarade hon tryggt.

”Der, tag bössan, den förste som gör en rörelse skjuter du ned!”

”Lita på mig!” sade hon lugnt.

Olof tog nycklarne ur begge dörrarne.

Det var sällsynt att inom klostren finna män af mod, och dessa tre gjorde intet undantag från regeln. Bleka af fruktan afvaktade de hvad som vidare skulle följa.

”Med svek och list hafven I för verldslig vinning förmått denna unga flicka att taga slöjan“ — sade Olof — ”Jag har

ryckt henne ur fångenskapen; mig älskar hon, hennes fader har gifvit sitt samtycke, och i I skolen nu här på stället, förena oss med kyrkans band!“

”Hafven I förlorat vettet?“ utbrast Hieronymus.

”Det gäller edert lif!“

”Jag som nyligen varit med om att viga henne till nunna —“

”En ogudaktig handling, som I sjelf måste upphäfva.“

”Aldrig!“

”Tag sigte på honom, Annika.“

”Det har jag!“

”Nej, nej, . . . Jag har ingen handbok.“

”I bören kunna formuläret utantill; hvarom icke, kunna edra tjenare hjälpa eder.“

”Men om jag tvingas, blir vigseln utan betydelse.“

”Blef hon icke tvingad? I skolen endast upphäfva eder egen onda gerning; vi kunna sedan låta viga oss om igen af en värdigare prest.“

Hur han pinades, och ängslades!

”Bestäm eder!“ sade Olof.

Munken såg på honom; han tyckte att ynglingen växt till man, och det låg en viljans fasthet i hans blick, men ej en skymt af barmhertighet.

”Befall denna qvinna att sänka vapnet!“

”Nej, sigta säkert Annika!“

”Lita på mig!“

”Om du darrar på handen, skall jag stödja dig“ — sade fader Liss, som hittills varit en lika tystlåten som lifligt intresserad åskådare.

Under sådana förhållanden, hvad återstod annat för fader Hieronymus, än att foga sig efter nödvändigheten. Det visade sig, att han ganska väl kunde vigselformuläret, och så förenade han Olof och Lena.

När Olof kände hennes hand i sin, då erfor han ett sådant öfvermått af glädje, att han var nära att glömma hur mycket som måste göras, innan han hade säkerhet för att få behålla den.

Ceremonien var slutad!

”Viljen I nu släppa mig härifrån?“ frågade fader Hieronymus!

”Då få vi dröja med trakteringen till en annan dag“ —

svarade Olof, och tog bössan från Annika. "Gå du och öppna porten så kommer jag efter med våra ärade gäster."

Hur hastigt dessa kommo ut, och hur de sedan ilade i väg! Men Olof skyndade till stallet, sadlade de begge starkaste hästarne och skyndade derefter upp att hemta sin unga brud.

Annika hade förberedt henne; hon stod allaredan klädd och väntade honom.

"Vi resa till Stockholm" — sade Olof — "för att begära hjälp hos konungen! —"

"Och silfverskon?"

"Den har jag med mig!"

Ännu en omfamning, och så bar det af.

De hade goda och säkra trafvere och sparade dem inte heller.

"Detta är som en dröm!" sade Lena.

"Så synes det ock mig."

"För några timmar sedan der borta i klosterkyrkan, tillsammans med den döda! Och nu, den herrliga vårmorgonen, tillsammans med dig, ute i skog och mark! Är det inte som ett trolleri!"

"Gud har varit med oss, Lena."

"Tror du verkligen det är han som" — —

"Tviflar du på det?"

"I klostret skall man säga" —

"Klostren taga snart slut!"

"Är det möjligt! Alla goda englar, det skall bli till glädje för många!"

"Syster Theresa att börja med" —

"Hur vet du?"

"Har jag inte rätt?"

"Många tänka som hon."

Och under muntert tal fortsatte de sin färd med endast korta afbrott; Olof var i ständig fruktan att de skulle bli upphunna; att de efterspanades derom var han alldeles förvissad.

Icke tio minuter efter sedan de unga afrest från Vadstena, omringades fader Liss bostad af en hel hop beväpnadt folk anförde af fader Hieronymus. Han anställde den skarpaste undersökning och blef om möjligt svartare i synen än han var förut, när den befans hafva kommit för sent.

Annika listade sig visligen undan, och fader Liss svarade

helt uppriktigt, när han tillfrågades, hvart rymmarne begifvit sig:

"Till kungen i Stockholm."

"Den hedningen!" mumlade presten.

Några vidare efterspaningar egde derefter icke rum, men fader Hieronymus begaf sig oförtöfvadt på väg till Linköping, med den påföljd, att biskop Brask afkunnade kyrkans bann öfver de nygifta.

Dessa hade emellertid kommit till Stockholm och fingo herberge hos en svägerska till fader Liss.

Hon tog moderlig vård om Lena, som efter allt hvad hon genomgått, var i behof deraf.

Kungen fans lyckligtvis i staden, men han var så öfverhopad med göromål, att han lät svara Olof, det han skulle skicka bud när han fick tid att taga emot honom; men dock borde Olof skriftligen anföra hvad han hade att säga konungen, så att denne på förhand visste hvarom frågan var.

En sådan skrifvelse satte Olof många myror i hufvudet; det skulle ju bli en berättelse om honom sjelf och Lena, och han likasom litet skämdes för att tala om hur kär han höll henne. Men när nu kungen ville veta det, var han väl så illa tvungen, och så skref han — och svettades — och svettades och skref.

Lenas gamla fränka, mor Monika, var en from qvinna, och det gjorde den unga flickan godt att för henne få öppna sitt hjerta.

Det låg tungt på hennes sinne, att hon brutit klostereden, och hon sade gråtande, att hon trodde det Gud aldrig skulle förlåta henne.

Mor Monika mottog hennes förtroende, men hon visste icke hur hon rätt skulle besvara dessa frågor, utan föreslog henne i stället att följa med sig i storkyrkan och höra "mäster Olof i korgen." Han kunde kanske säga henne det. —

Hon var likasom litet rädd för de der evangeliske, men nyfikenheten var större än fruktan, och så gick hon:

Men efter att hafva hört honom en gång, ville hon höra honom ännu en, och så blef det slutligen hvarenda gång han predikade. Hur olika var icke detta mot allt hvad hon hört förut! Och så fick hon derunder intryck af, att de löften hon gifvit Olof endast voro en bekräftelse på dem, hon förut afgifvit till kyrkan.

Hemmet var också ett heligt rum; der skulle hon hålla Guds ord vid makt och icke med lås och riglar, men med kraftiga ord och efterdömen hålla allt ondt utestängdt derifrån; då flyttade hon klostret ut i verlden och visade med sitt exempel, att en tillgifven och trofast hustru, som uppfostrade sina barn till goda och redliga menniskor, hon vandrade på en rätt väg och om henne skulle en gång blifva sagdt: Si Herrans tjenarinna!

Lena hade sjelf växt upp utan en moders skydd. Hennes fader hade efterkommit alla hennes önskingar, hon var som ett stackars rö för vinden. Sin fader höll hon mycket kär, Olof kanske ännu kärare; men när klosterfolket så med lock som pock menade att hon skulle bli nunna, ja då kunde hon heller inte längre stå emot.

Men så kom ångern — och tillfället — och hon bröt alla sina förra löften.

Sjelfanklagelserna hade manat henne att söka tröst och upplysning. Guds ord hade nu blifvit henne till en sköld i hennes egen svaghet.

Olof lemnade sin skrift till konungen, så snart den blef färdig; men två veckor gingo och ännu hade ej något bud kommit.

Fader Liss skref att han blef bättre för hvar dag. Sin bod hade han åter öppnat; nu hade han något att arbeta för, och han uppmanade sin måg, medan denne låg i Stockholm, att höra efter om icke Lybeckarne höllo sina specerier billigare der uppe än nere hos dem.

Ändtligen kom det efterlängtade budet från konungen. Mäster Olof och hans hustru fingo komma upp till Hans Nåde redan samma dag.

Nu blef det en uppståndelse!

Inte kunde Lena visa sig i sådan klädning för kungen.

”Han lär litet bry sig om den!” sade Olof, med en kärleksfull blick på sin unga, fagra hustru.

Så begåfvo de sig på utsatt timma till slottet.

De fingo vänta en bra stund i en försal, och den af konungens svenner, som tog emot dem, bad den unga hustrun att sitta ner så länge.

Det gjorde hon också, efter som hon blef tillsagd, men nog hade hon bra mycket hellre stått bredvid Olof. Tänk om nu kungen kom och först fick ögonen på henne! Hur skulle hon då bära sig åt?

Så öppnades en annan dörr och svennen vinkade åt dem att komma in.

Hur brådtom hon fick att taga Olof i handen! Så följdes de åt in till kungen.

Lena såg flera fötter röra sig på golvet, hon hade gerna velat veta hvilka som voro kungens, men lyfta upp ögonen, det vågade hon visst inte.

Olof bugade sig och hon neg det djupaste hon kunde.

"Är detta den lilla nunnan?" yttrade en välvillig röst.

Hon kände att hon blef blodröd och att tårarne ville komma fram.

"Hon var min trolofvade innan hon blef det," sade Olof och bugade sig om igen.

"Kom närmare, mitt vackra barn!"

Det kändes som fötterna varit fastvuxna vid golvet, men så förde Olof henne med sig och då måste hon gå.

Hon begrep icke hur det gick till att hennes hand flyttades ur Olofs hand i en annans, och samma röst, som nyss förut talat, sade nu med mycken mildhet:

"Det är stridande mot både Guds och kyrkans lag att viga till nunna den flicka, som förut skänkt sin kärlek till en man. Biskopen har bannlyst eder för denna sak, men jag har upphäft bannlysningen och förordnat att hädanefter skall hvarje munk och nunna hafva rätt att lemna klostret och ingå hjonelag, om dem så godt synes.

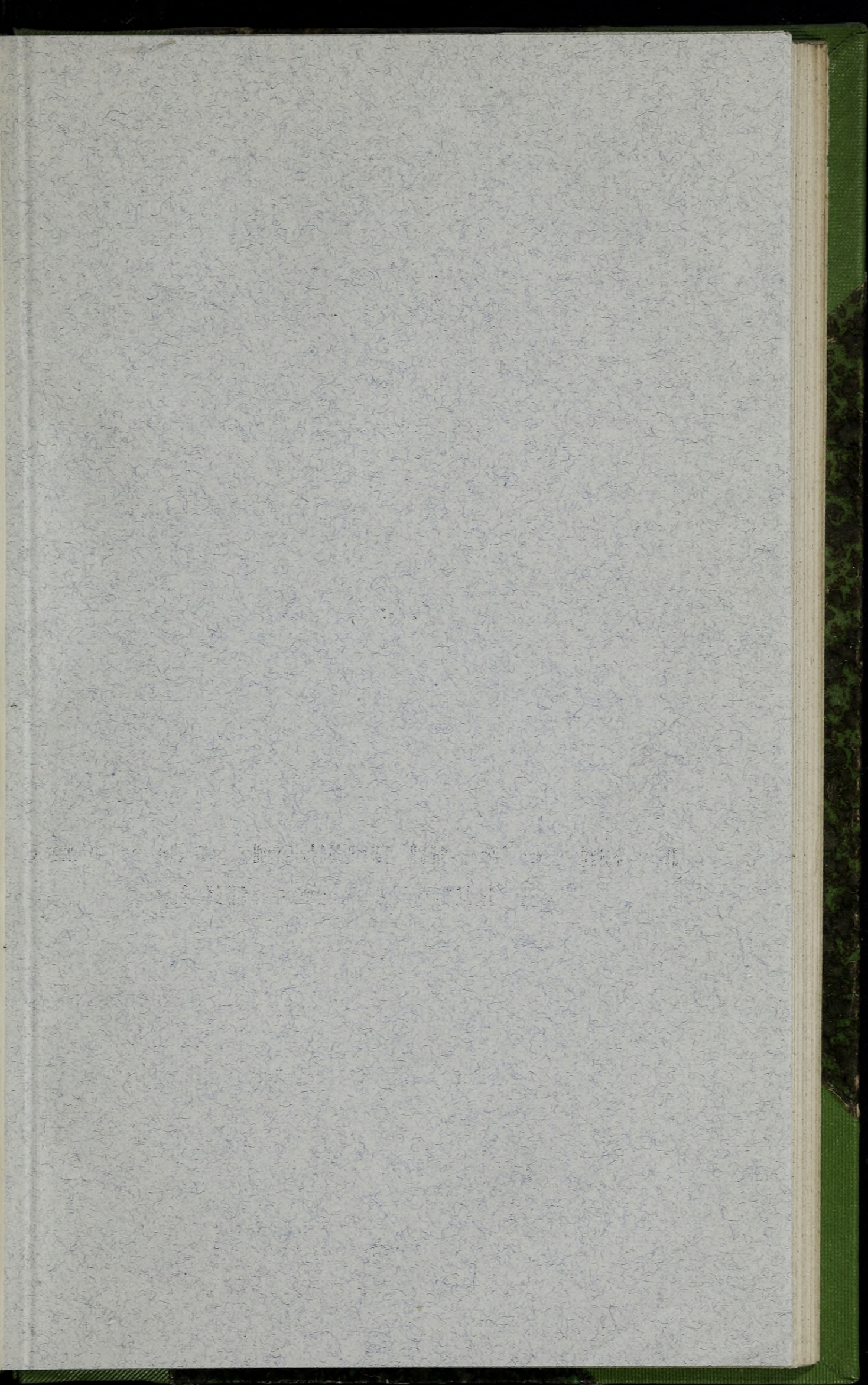
Nu måste Lena se upp på honom . . . "Jag skall bjuda till att bli en bra hustru," sade hon.

"En sådan gagnar sitt land bättre än *tio* nunnor," svarade kungen. Derpå vände han sig till Olof.

"Nå, hvar har du min silfversko?"

"Här, nådige herre!" svarade han och räckte fram den.

"Nej behåll den till minne af att du en gång ledde konungens haltande häst. Och om Gud ger dig söner, så lär dem att bli redbare och upplyste män. Jag behöfver sådana; ty ännu blir det nog mången het dust med munkarne och påfvens kreatur här i landet. Men jag tänker klostren skola snart brytas ner och bibeln slås upp i stället för menige man. Der står skrifvet, att hvad Gud förenat må menniskor icke åtskilja!



Till salu i alla Boklådor:

Menniskans tillvaro efter döden.

Säkra bevis att människans lif fortfar efter döden, och att vi på andra sidan om grafven skola återse dem vi älska.

Utgifna af D:r **E. Reinbeck.**

Öfversättning från tredje originalupplagan.

Pris: 75 öre.

**Om rätta medlen till förbättrande af de arbetande
och fattiga klassernas ställning**

af

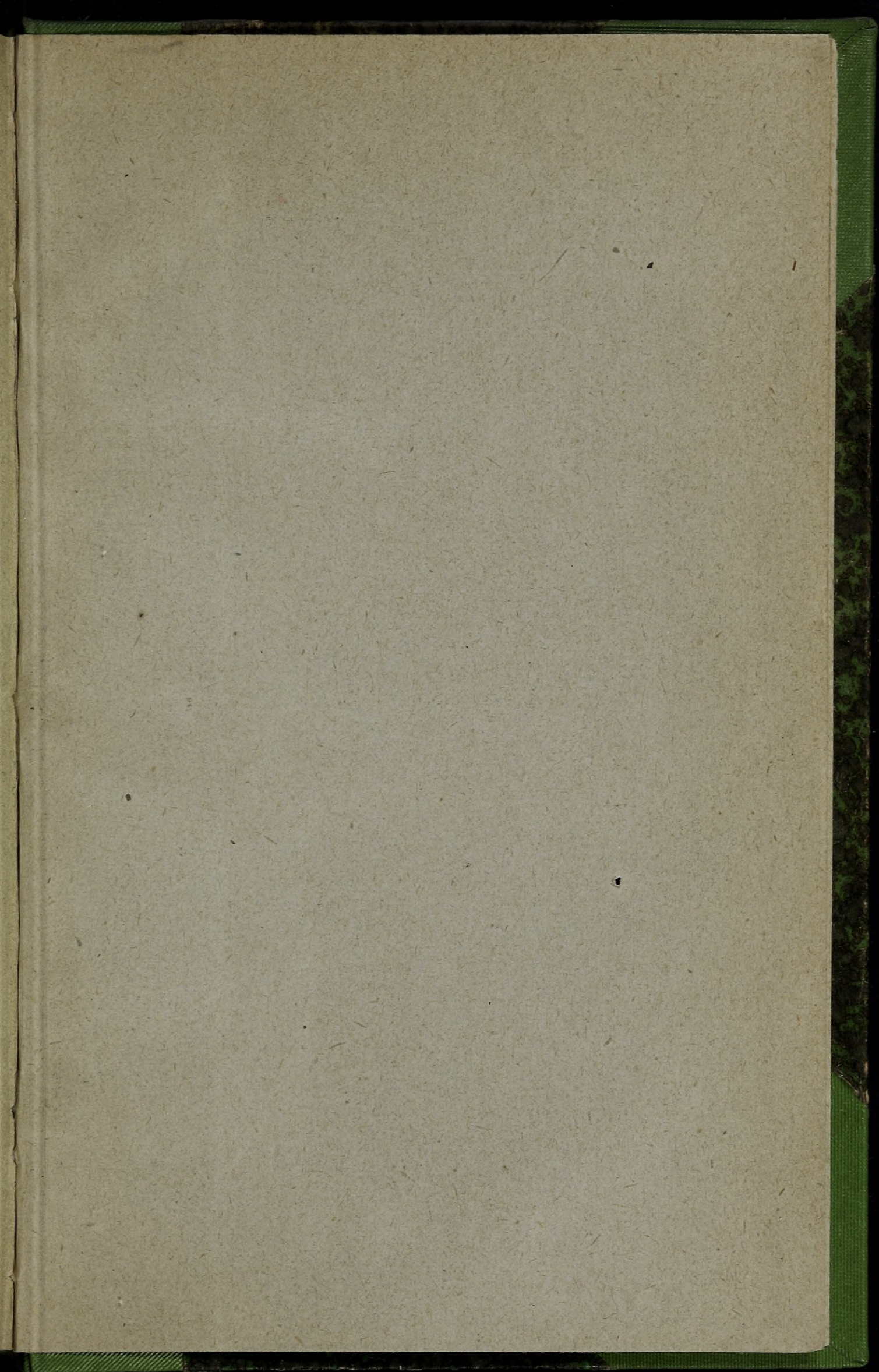
A. Thiers.

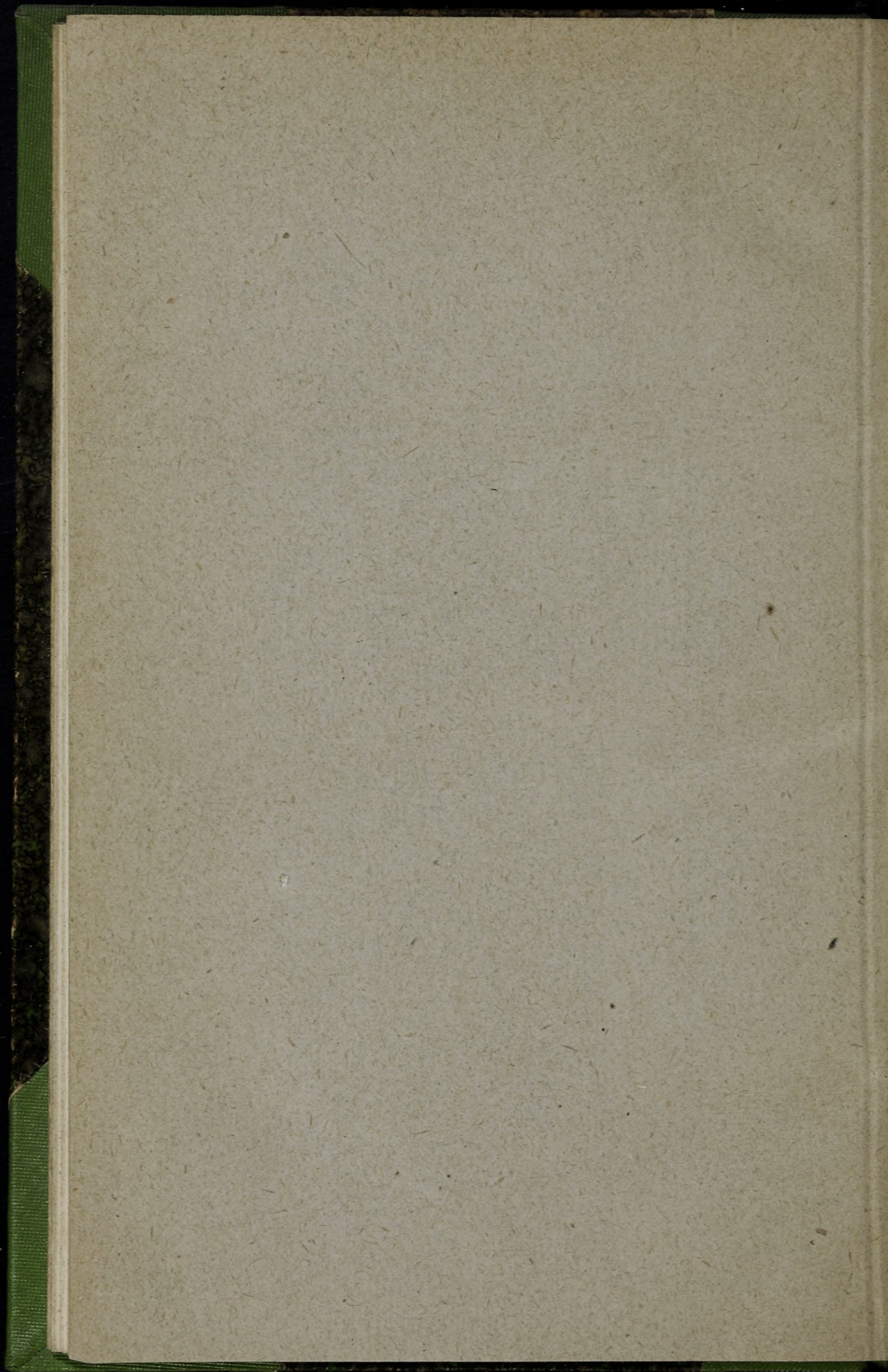
Bemyndigad öfversättning

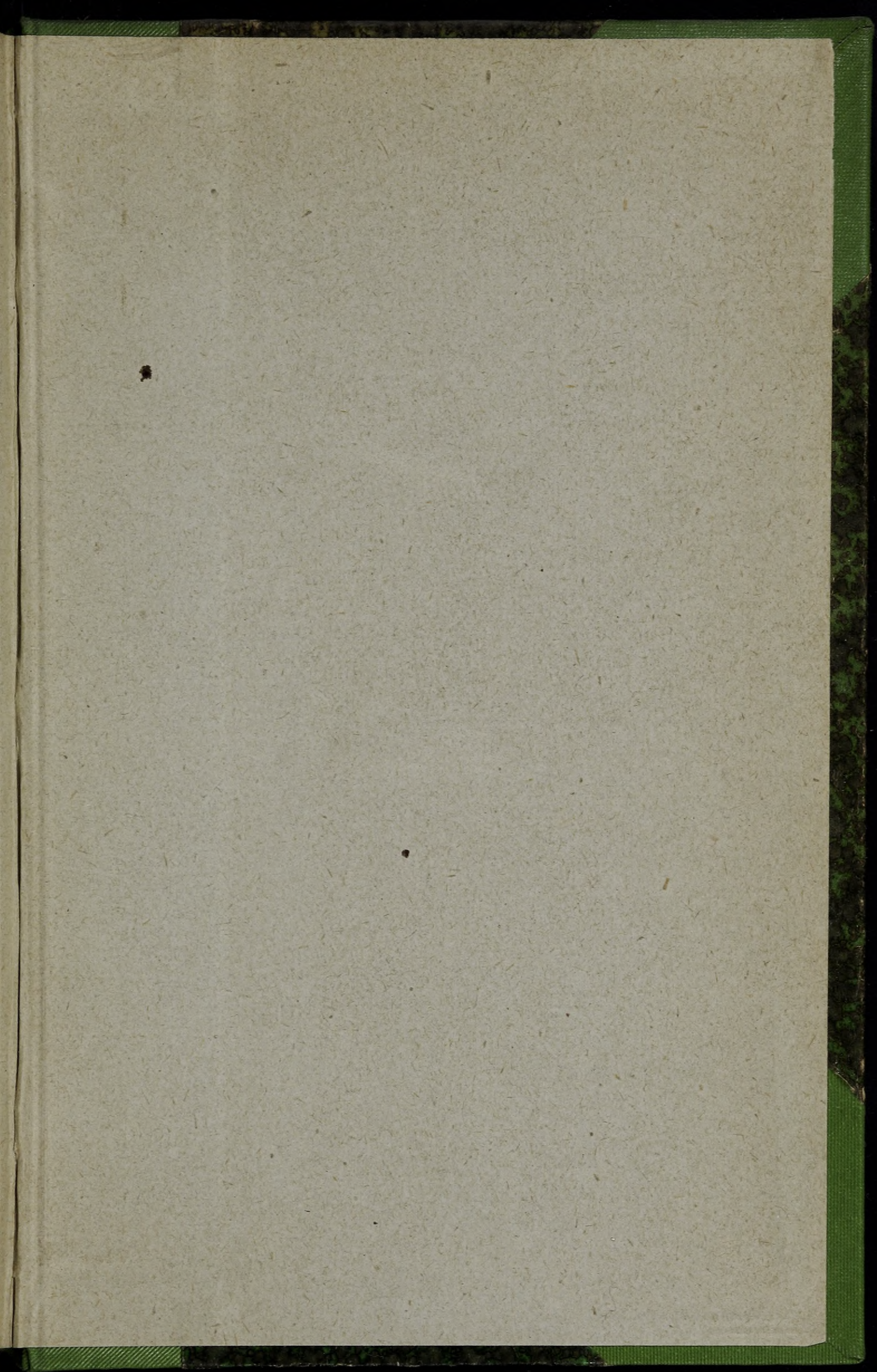
af

G. F. Asker.

Pris: 1 krona.







UNIVERSITETSBIBLIOTEKET, LUND



15000

400875477